

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2017. GODINU**

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
	1.1. Metodologija praćenja i prikaza državnih potpora	4
	1.2. Prikupljanje i obrada podataka o državnim potporama	6
	1.3. Metodologija prikaza podataka o državnim potporama	7
	1.4. Sažetak Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2017. godinu	8
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2017. GODINI	10
	2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima	10
	2.2. Kategorije državnih potpora	13
	2.3. Državne potpore prema instrumentima	16
3.	DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	20
4.	DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	23
	4.1. HORIZONTALNE POTPORE	24
	4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije	27
	4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije	29
	4.1.3. Potpore za zapošljavanje	30
	4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima	31
	4.1.5. Potpore za usavršavanje	33
	4.1.6. Potpore za kulturu	33
	4.1.7. Potpore za razvoj širokopojskih mreža	35
	4.2. REGIONALNE POTPORE	36
	4.3. DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	39
	4.4. SEKTORSKE POTPORE	41
	4.4.1. Potpore za poštanske usluge	45
	4.4.2. Potpore prometu	45
	4.4.3. Potpore brodogradnji	49
	4.4.4. Potpore turizmu	50
	4.4.5. Potpore za sanaciju i restrukturiranje	51
	4.4.6. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje	52
5.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	54
6.	ZAKLJUČAK	59
	PRILOG 1. Davatelji potpora na razini središnje države u 2017. godini	62
	PRILOG 2. Kategorije državnih potpora	63
	PRILOG 3. Instrumenti državne potpore	66

1. UVOD

Ministarstvo financija, izradilo je sukladno Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, br. 47/14 i 69/17; u daljnjem tekstu: Zakon) Godišnje izvješće o državnim potporama za 2017. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) koje je sukladno odredbama Zakona dužno podnijeti na usvajanje Hrvatskome saboru.

Navedeno Izvješće je petnaesto po redu, te peto koje je izradilo Ministarstvo financija, budući da je prvih deset izvješća izradila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) koja je bila nadležna za poslove državnih potpora u razdoblju od 2. travnja 2003. godine do 23. travnja 2014. godine, te također i prvo Izvješće izrađeno isključivo na temelju podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji potpora dostavili putem Registra državnih potpora i potpora male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Registar).

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2017. godinu sadrži analitički prikaz svih državnih potpora u Republici Hrvatskoj dodijeljenih u 2017. godini s revidiranim podacima o dodijeljenim državnim potporama u 2016. i 2015. godini, po propisanoj metodologiji i propisima donesenim temeljem Zakona, odnosno sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora koja se koristi u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU).

Važno je napomenuti kako se Izvješće temelji na dostavljenim podacima o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su dostavili davatelji potpora te potpora male vrijednosti (ministarstva, agencije, fondovi, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave) Ministarstvu financija putem Registra. Analitičkim pregledom državnih potpora, uspoređene su razine i strukture državnih potpora dodijeljenih u Republici Hrvatskoj s odgovarajućim podacima o dodijeljenim državnim potporama EU u cjelini, odnosno u državama članicama EU pojedinačno. U Izvješću za 2017. godinu uključeni su i podaci o dodijeljenim državnim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako navedene potpore nisu predmet Zakona, međutim, Zakonom je propisano da je Ministarstvo poljoprivrede obvezno dostavljati Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti poljoprivredi i ribarstvu radi izrade godišnjeg izvješća.

Dakle, podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti, davatelji potpora dostavljaju temeljem Zakona i Pravilnika o dostavi prijedloga državnih potpora, podataka o državnim potporama i potporama male vrijednosti te registru državnih potpora i potpora male vrijednosti (Narodne novine, broj 127/17; u daljnjem tekstu: Pravilnik), te su isključivo davatelji potpora odgovorni za njihovu vjerodostojnost. Ministarstvo financija uspostavilo je Registar kao jedinstvenu elektroničku bazu podataka koja sadrži podatke o svim prijavljenim programima i pojedinačnim potporama te podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske. Registar je započeo s radom 1. siječnja 2017. godine.

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

Zakon uređuje nadležnost tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politiku državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija te izvještavanje o državnim potporama te potporama male vrijednosti.

Pojam državne potpore

Sukladno Zakonu, **državna potpora** je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica EU u skladu s člankom 107. UFEU-a. Ovaj pojam državne potpore preuzet je iz članka 107. stavka 1. UFEU-a koji dodatno propisuje i da su državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem.

Korisnik državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu/potporu male vrijednosti, bez obzira na njen oblik i namjenu.

Davatelj državne potpore/potpore male vrijednosti je središnje tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore male vrijednosti.

Kako bi utvrdili ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, sukladno odredbama Zakona koje uređuju pojam državne potpore, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i EU te je potrebno u svakom konkretnom slučaju utvrditi radi li se o:

- 1) **dodjeli državnih sredstava** – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnom potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl. Državnim sredstvima smatraju se i sredstva od Unije (npr. iz strukturnih Fondova) ako nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava.
- 2) **ostvarivanju prednosti na tržištu** – ekonomska prednost na tržištu ostvaruje se činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti u svojem redovnom poslovanju. Pored očitih državnih potpora kao što su subvencije, oslobađanje od plaćanja poreza, državna jamstva itd., postoje i ostale državne potpore koje su manje očite, a također omogućuju postojanje ekonomske prednosti,

a to su: kupnja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, prodaja zemljišta poduzetnika državi po cijeni nižoj od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor.

- 3) **selektivnosti** – da bi ovaj kriterij bio ispunjen, potrebno je utvrditi je li određeni poduzetnik, sektor ili regija dobio određena sredstva iz proračuna države, jedinice lokalne ili područne samouprave ili druge pravne osobe davatelja potpore, pa je time doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. O selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore.
- 4) **utjecaju na trgovinu između Republike Hrvatske i EU** (tržišno natjecanje) – U ovom slučaju utvrđuje se utječe li, zbog dobivene potpore, poduzetnik ili proizvodnja određene robe i/ili usluge utjecala na trgovinu između država članica EU, odnosno dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Stoga se državnim potporom može smatrati svaka mjera dodijeljena u korist poduzetnika u smislu Zakona i pravne stečevine EU ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji te se svaka takva mjera smatra državnim potporom nespojivom s unutarnjim tržištem, osim ako ne ispunjava uvjete spojivosti određene posebnim pravilima ovisno o vrsti potpore. Međutim, ukoliko pojedina mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri naprijed navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori. Odluku o postojanju ili ne postojanju državne potpore donosi Europska komisija, a može je donijeti i nacionalni sud kako to proizlazi iz Obavijesti Komisije o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova.¹

Državne potpore dodjeljuju se putem **programa državnih potpora ili kao pojedinačne potpore**, i to:

- 1) **Program državne potpore** je pravni akt temeljem kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore.
- 2) **Pojedinačna državna potpora** je državna potpora koja nije dodijeljena na temelju programa državne potpore uz obvezu dodatnog odobravanja.

Učinak predmetne mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj odlučujući su prilikom dodjele državne potpore, jer sam pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije, kao što su npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit. Instrumenti putem kojih se dodjeljuju državne potpore prikazani su u Prilogu 3. ovoga Izvješća.

¹ Točka 10. Obavijesti Komisije (SL EU, C85, od 9. travnja 2009. godine).

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, sljedeći transferi ne bi se smatrali državnim potporama:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima ako ne obavljaju gospodarsku djelatnost, odnosno potpore javnim tijelima koje obavljaju djelatnost koja nema gospodarski karakter,
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja,
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun, tzv. regulatorne mjere,
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti,
- mjere i financijske potpore, koje udovoljavaju testu ulaganja po tržišnim uvjetima, tj. testu ulaganja privatnog poduzetnika (*engl. market economy investor principle*),
- državna jamstva kada su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama; ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države; ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena; ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze,
- sredstva dodijeljena fizičkim osobama ili zaposlenicima kada poduzetnici ne uživaju izravnu korist,
- potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) koje ne iznose više od 200.000,00 eura u kunsjoj protuvrijednosti po korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine.

Državnom potporom također se **ne smatraju** sredstva za pomoć kućanstvima, invalidnim osobama, javnim tijelima, obrazovnim ustanovama te bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, potpore namijenjene za obranu i javne radove i slično.

Također pravila o državnim potporama **ne primjenjuju** se ako država „izvršava javne ovlasti“ ili ako javni subjekti djeluju „kao tijela javne vlasti“. Primjeri takvih djelatnosti su: vojska ili policija, sigurnost i kontrola zračne plovidbe, kontrola i sigurnost pomorskog prometa, nadzor radi sprečavanja onečišćenja, organizacija, financiranje i izvršavanje zatvorskih kazni, razvoj i revitalizacija javnog zemljišta od strane javnih tijela i prikupljanje podataka za upotrebu u javne svrhe na temelju zakonske obveze predmetnih poduzetnika u vezi s objavljivanjem takvih podataka.²

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Izješće o državnim potporama temelji se na podacima o državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su Ministarstvu financija dostavili davatelji potpora putem aplikacije Registra.

² Točka 17. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, C262, od 9. srpnja 2016. godine).

Ministarstvo financija prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima koristi određene podatke koji se temelje na podacima Državnog zavoda za statistiku, Ministarstva financija te Hrvatske narodne banke, a metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji se na metodologiji koju koristi i Europska komisija pri izradi i iskazivanju podataka o državnim potporama u EU.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

U ovom Izvješću, Ministarstvo financija primjenjuje metodologiju praćenja i prikazivanja državnih potpora u Republici Hrvatskoj temeljem metodologije prikazivanja i praćenja državnih potpora u EU, a navedena metodologija sadržana je i objavljena u Pravilniku. Na osnovu navedene metodologije, državne potpore (u daljnjem tekstu: potpore) dijele se na dva osnovna područja:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Potpore se s obzirom na kategoriju odnosno cilj dodjele, unutar potpora industriji i uslugama dijele na **horizontalne potpore, sektorske potpore, regionalne potpore** te **potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**.

Horizontalne potpore su potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje kroz programe državnih potpora, zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, razvoj širokopojasnih mreža, rizični kapital te ostale horizontalne ciljeve.

Sektorske potpore, za koje prilikom dodjele vrijede posebna pravila o potporama, su potpore koje se odnose na sljedeće sektore i djelatnosti: kopneni promet (cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet), pomorski promet, zračni promet, brodogradnju, proizvodnju čelika, turizam, financijske i poštanske usluge, sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore), kinematografiju i ostalu audiovizualnu djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge te ostale nespomenute djelatnosti.

Regionalne potpore, u Izvješću su prikazane i kao posebna kategorija na način predviđen metodologijom EU, budući da su regionalne potpore namijenjene za poticanje gospodarskog razvoja slabije razvijenih regija, po ciljevima odnosno kategoriji i namjeni pripadaju u horizontalne potpore, pa su u jednom dijelu Izvješća i prikazane unutar horizontalnih potpora.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, su i u ovom Izvješću prikazane kao posebna kategorija kako bi se dobio uvid u korištena sredstva i namjene potpora dodijeljenih na lokalnoj razini, a po ciljevima odnosno kategorijama i namjeni mogu spadati u horizontalne potpore, te su u jednom dijelu Izvješća i prikazane unutar navedenih horizontalnih potpora.

Potpore male vrijednosti³ odnosno *de minimis* potpore su i u ovom Izvješću prikazane zasebno, s obzirom da se u stvari i ne smatraju potporama u smislu Zakona, jer ne predstavljaju državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, međutim, s obzirom da veliki broj davatelja potpora, kako na centralnoj razini države tako i na lokalnoj razini, temelji dosta svojih programa na *de minimis* potporama, kroz njih se dodjeljuju i značajna proračunska sredstva.

Potpore te potpore male vrijednosti se mogu dodjeljivati putem **različitih oblika ili instrumenata dodjele** kao što su: subvencije, neposredne subvencije kamata, porezna izuzeća (A), udjeli u vlasničkom kapitalu (B), financijski transferi (C), izdana i aktivirana odnosno protestirana jamstva (D) te ostalo (E).

U Prilogu 2. ovog Izvješća, prikazan je detaljan pregled kategorija potpora, a u Prilogu 3. pregled svih instrumenata dodjele potpore.

1.4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2017. GODINU

U 2017. godini u Republici Hrvatskoj dodijeljeno je ukupno 12.393,8 milijuna kuna potpora, dok je udio navedenih potpora u bruto društvenom proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) iznosio 3,39 posto, udio potpora u rashodima države iznosio je 9,92 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 8.807,46 kuna, dok su potpore po stanovniku Republike Hrvatske iznosile 2.950,91 kunu.

Potpore prema kategorijama odnosno ciljevima dijele se na potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva te na potpore sektoru industrije i usluga odnosno horizontalne i sektorske potpore. Potpore sektoru industrije i usluga u 2017. godini, iznosile su 7.186,9 milijuna kuna, što čini 58 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, te s udjelom u BDP-u od 1,97 posto, dok su potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosile 5.206,9 milijuna kuna, odnosno 42 posto ukupno dodijeljenih potpora, te s udjelom u BDP-u od 1,42 posto.

U 2017. godini, u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u iznosu od 7.186,9 milijuna kuna, sektorske potpore dodijeljene su u iznosu od 2.467,5 milijuna kuna te imaju udio od 34,3 posto, dok se na horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, odnosi udio od 65,7 posto ili iznos od 4.719,4 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa horizontalnih potpora dodijeljenih u 2017. godini, u iznosu od 4.719,4 milijuna kuna, na horizontalne potpore u užem smislu⁴ odnosi se 2.178,2 milijuna kuna, na regionalne potpore 2.064,1 milijun kuna, te na potpore na lokalnoj razini 477,1 milijun kuna.

³ Potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) ne smatraju se državnim potporama, jer zbog samog ograničenog iznosa od najviše 200.000,00 eura u kunsjoj protuvrijednosti, ne utječu na trgovinu između Republike Hrvatske i članica EU te se iznosi tih potpora ne pribrajaju ukupnom iznosu dodijeljenih državnih potpora. Za *de minimis* potpore vrijede posebna pravila dodjele te za njihovu dodjelu nije potrebno mišljenje Ministarstva financija, odnosno odobrenje Europske komisije.

⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu te razvoj širokopojskih mreža.

U strukturi horizontalnih potpora u „užem smislu“ dodijeljenih u 2017. godini u iznosu od 2.178,2 milijuna kuna, potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 946,2 milijuna kuna, potpore kulturi u iznosu od 447,1 milijun kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 348 milijuna kuna, za zaštitu okoliša dodijeljeno je 262,9 milijuna kuna te za zapošljavanje 174 milijuna kuna. Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u iznosi 0,60 posto, u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga 30,3 posto, te u ukupno dodijeljenim potporama 17,6 posto. U 2017. godini, regionalne potpore su dodijeljene u iznosu od 2.064,1 milijun kuna, dok su potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene u iznosu od 477,1 milijun kuna.

U 2017. godini, potpore posebnim sektorima odnosno sektorske potpore dodijeljene su u iznosu od 2.467,5 milijuna kuna, s udjelom od 34,3 posto u ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama, dok je taj udio u ukupno dodijeljenim potporama 19,9 posto. Unutar navedenih sektorskih potpora, najviše potpora odnosi se na usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 1.207,6 milijuna kuna, na potpore u sektoru prometa 917,1 milijun kuna, sektoru brodogradnje dodijeljeno je 240,5 milijuna kuna, za poštanske usluge 78,8 milijuna kuna, sektoru turizma 15,6 milijuna kuna te za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama dodijeljen je iznos od 7,9 milijuna kuna.

I u 2017. godini, unutar samih sektorskih potpora, prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a dodijeljene su u iznosu od 2.496,5 milijuna kuna, što predstavlja udio od 20,1 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj. Navedene potpore odnose se na javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa, na usluge u željezničkom, pomorskom, zračnom i kopnenom cestovnom prometu te za poštanske usluge.

U 2017. godini, potpore prema instrumentima dodjele, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 10.364,8 milijuna kuna ili s udjelom od 83,6 posto u ukupno dodijeljenim potporama, zatim slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice te otpis dugova s iznosom od 1.105,9 milijuna kuna ili s udjelom od 8,9 posto, putem kapitalnih ulaganja, udjela u vlasničkom kapitalu te pretvaranjem duga u vlasnički udjel dodijeljeno je 796 milijuna kuna odnosno 6,4 posto, potom slijede povoljni zajmovi te zajmovi poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 66,9 milijuna kuna ili udjelom od 0,6 posto te izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 60,2 milijuna kuna ili 0,5 posto.

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore u 2017. godini dodijeljene su u iznosu od 979,9 milijuna kuna, a najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencija s udjelom od 81,9 posto, kroz porezna oslobođenja i izuzeća 7,3 posto, jamstva 3 posto, neposredne subvencije kamata 2,8 posto, kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa 2,2 posto, putem povoljnih zajmova 2 posto, dok se ostalih 0,8 posto odnosi na kapitalna ulaganja, prodaju državne imovine pod povoljnim uvjetima, otpis duga, plaćanja za opozvana jamstva, odgodu pri plaćanju duga, oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike te zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2017. GODINI

2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima

U 2017. godini, u Republici Hrvatskoj dodijeljeno je ukupno 12.393,8 milijuna kuna potpora, što je povećanje za 974,9 milijuna kuna odnosno 8,5 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su dodijeljene potpore iznosile 11.418,9 milijuna kuna, te povećanje za 2.517,2 milijuna kuna odnosno 25,5 posto u odnosu na 2015. godinu kada su dodijeljene potpore u iznosu od 9.876,6 milijuna kuna.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2015. do 2017. godine

	Mjera	2015.	2016.	2017.
Državne potpore	u mln HRK	9.876,6	11.418,9	12.393,8
Državne potpore	u mln EUR ⁵	1.297,9	1.516,6	1.661,4
BDP ⁶	u mln HRK	339.616,0	351.349,0	365.643,0
BDP	u mln EUR	44.629,9	46.663,7	49.013,1
Rashodi države	u mln HRK	118.607,8	120.237,5	124.999,0
Rashodi države	u mln EUR	15.586,6	15.969,1	16.755,7
Zaposleni ⁷	broj	1.356.568	1.390.419	1.407.198
Udio državnih potpora u BDP-u	%	2,91%	3,25%	3,39%
Državne potpore po zaposlenome	HRK	7.280,58	8.212,56	8.807,46
Državne potpore po zaposlenome	EUR	956,76	1.090,73	1.180,61
Udio državnih potpora u rashodima države	%	8,33%	9,50%	9,92%
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ⁸	HRK	2.351,57	2.718,79	2.950,91
Državne potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	309,03	361,09	395,56

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Prikazani osnovni makroekonomski pokazatelji u Tablici 1. omogućuju pregled i usporedbu navedenih pokazatelja, od ukupnih iznosa potpora, udjela potpora u BDP-u, iznosa potpora po zaposlenom te po stanovniku Republike Hrvatske.

U 2017. godini udio ukupnih potpora u BDP-u iznosio je 3,39 posto, u 2016. godini 3,25 posto te u 2015. godini 2,91 posto. Potpore po zaposlenom u 2017. godini iznosile su 8.807,46 kuna, što je povećanje za 594,90 kuna odnosno 7,2 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 8.212,56 kuna, te povećanje za 1.526,88 kuna odnosno 21 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 7.280,58 kuna. Potpore po stanovniku u Republici Hrvatskoj u 2017. godini iznose 2.950,91 kunu i više su za 232,13 kuna ili 8,5 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 2.718,79 kuna te su više za 599,34 kune ili 25,5 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 2.351,57 kuna. Udio potpora u rashodima države također kontinuirano raste kroz promatrana razdoblja te je u 2017. godini iznosio 9,92 posto, u 2016. godini iznosio je 9,50 posto te u 2015. godini 8,33 posto.

Zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva te potpora u sektoru prometa odnosno njihove specifične djelatnosti, a kako je

⁵ Prosječni tečaj Hrvatske narodne banke za 1 euro u 2015. godini iznosi 7,609601 kunu, u 2016. godini iznosi 7,529383 kune i u 2017. godini iznosi 7,460100 kuna.

⁶ BDP u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

⁷ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

⁸ Broj stanovnika, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

to metodološki prikazano i u Izvješćima EU, potpore poljoprivredi i ribarstvu te potpore u sektoru prometa prikazane su u ovom Izvješću također i u posebnim tablicama, odnosno odvojeno od potpora ostalim gospodarskim sektorima, i to kako bi se recimo na primjeru potpora u sektoru prometa prikazali većinom kompenzirajući troškovi za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

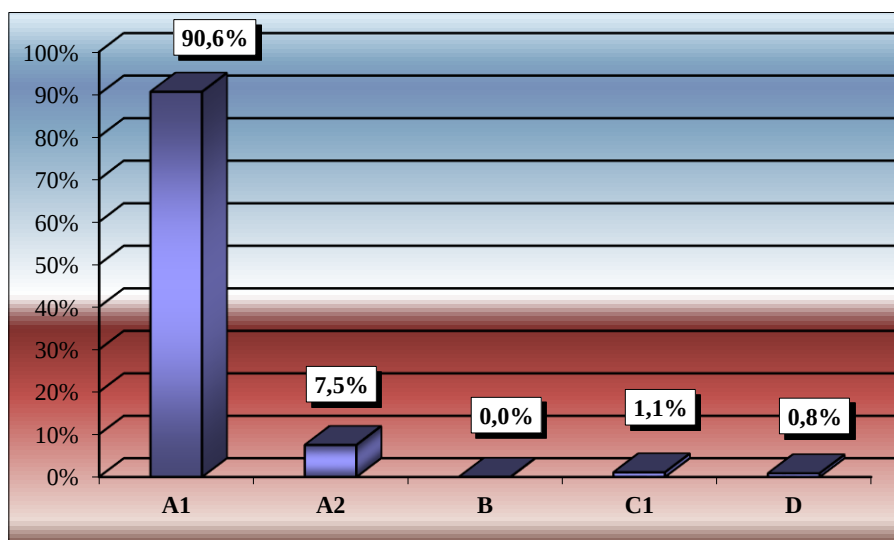
Tablica 2. Potpore u razdoblju od 2015. do 2017. godine (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

	Mjera	2015.	2016.	2017.
Iznos državne potpore	u mln HRK	3.993,2	5.319,1	6.269,8
Iznos državne potpore	u mln EUR	524,8	706,4	840,4
BDP	u mln HRK	339.616,0	351.349,0	365.643,0
BDP	u mln EUR	44.629,9	46.663,7	49.013,1
Udio državnih potpora u BDP-u	%	1,18	1,51	1,71

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Tablici 2. su prikazane ukupno dodijeljene potpore u razdoblju od 2015. do 2017. godine bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet (kopneni, pomorski i zračni). Navedene potpore su u 2017. godini dodijeljene u iznosu od 6.269,8 milijuna kuna što je više za 950,7 milijuna kuna odnosno 17,9 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 5.319,1 milijun kuna, te je više za 2.276,6 milijuna kuna odnosno 57 posto u odnosu na 2015. godinu kada su navedene potpore iznosile 3.993,2 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2017. godini iznosi 1,71 posto, u 2016. godini 1,51 posto te u 2015. godini 1,18 posto.

Slika 1. Potpore prema instrumentima dodjele u 2017. godini (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)⁹

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore bez potpora poljoprivredi i ribarstvu i prometu u iznosu od 6.269,8 milijuna kuna, su prema instrumentima dodjele, u 2017. godini dodjeljivane u najvećem dijelu putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 5.679,9 milijuna kuna

⁹ A1 (subvencije, neposredne subvencije kamata), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice), B (kapitalna ulaganja), C1 (povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama), D (izračunate državne potpore u jamstvima).

odnosno s udjelom od 90,6 posto u ukupno dodijeljenim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa), zatim slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 471,3 milijuna kuna ili s udjelom od 7,5 posto, potom povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 66,9 milijuna kuna ili s udjelom od 1,1 posto te jamstava u iznosu od 51,7 milijuna kuna ili s udjelom od 0,8 posto.

Tablica 3. Ukupne potpore u razdoblju od 2015. do 2017. godine (s poljoprivredom i ribarstvom, bez kopnenog željezničkog prometa)

	Mjera	2015.	2016.	2017.
Iznos državne potpore	u mln HRK	9.276,0	10.695,5	11.931,6
Iznos državne potpore	u mln EUR	1.219,0	1.420,5	1.599,4
BDP	u mln HRK	339.616,0	351.349,0	365.643,0
BDP	u mln EUR	44.629,9	46.663,7	49.013,1
Udio državnih potpora u BDP-u	%	2,73	3,04	3,26

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

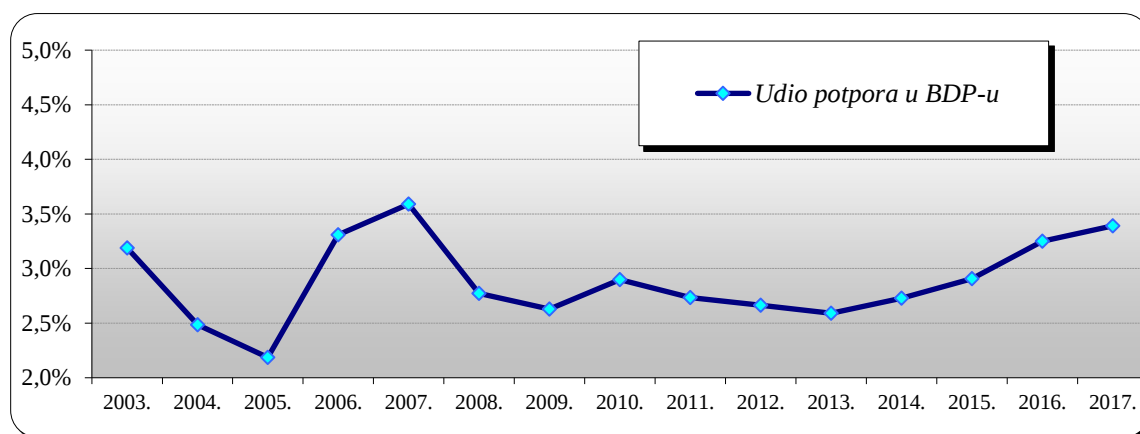
Također, u Tablici 3. nisu prikazane potpore kopnenom željezničkom prometu, dok su zračni promet, pomorski promet te ostali kopneni promet (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima) uključeni u prikazani iznos, jer je u Republici Hrvatskoj isto kao i u EU, sektor kopnenog željezničkog prometa od posebnog javnog značaja bez obzira je li riječ o prijevozu putnika ili robe i bez obzira na činjenicu izvršene liberalizacije navedenog sektora, stoga su potpore željezničkom prometu isključene iz ukupnih iznosa potpora samo prilikom određenih analiza.

Ukupno dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu su u 2017. godini iznosile 11.931,6 milijuna kuna što je više za 1.236,1 milijun kuna ili 11,6 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 10.695,5 milijuna kuna te je više za 2.655,6 milijuna kuna ili 28,6 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 9.276 milijuna kuna. Udio dodijeljenih potpora bez kopnenog željezničkog prometa u BDP-u u 2017. godini iznosio je 3,26 posto, u 2016. godini 3,04 posto te u 2015. godini 2,73 posto.

U 2017. godini potpore dodijeljene kopnenom željezničkom prometu iznose 462,2 milijuna kuna što je manje za 261,2 milijuna kuna ili 36,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 723,4 milijuna kuna, te je manje za 138,4 milijuna kuna ili 23 posto u odnosu na 2015. godinu kada su potpore iznosile 600,6 milijuna kuna. U ukupno dodijeljenim potporama željezničkom prometu nisu obuhvaćena sredstva koja su dodijeljena iz državnog proračuna za održavanje i ulaganje u infrastrukturu, s obzirom da se sukladno Zakonu takva sredstva ne smatraju potporom jer se infrastrukturom mogu koristiti i ostali pružatelji usluga željezničkog prijevoza.

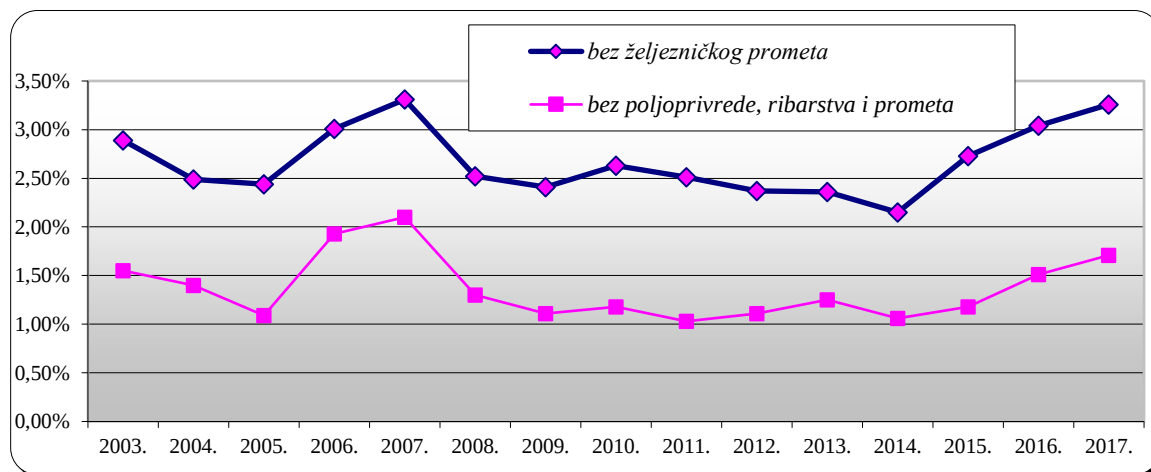
Na Slici 2. prikazan je trend kretanja udjela potpora u BDP-u tijekom razdoblja od 2003. do 2017. godine, dok su na Slici 3. prikazani udjeli potpora u BDP-u bez potpora poljoprivredi i ribarstvu te prometu u razdoblju od 2003. do 2017. godine.

Slika 2. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju od 2003. do 2017. godine

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 3. Udio potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2017. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.2. Kategorije državnih potpora

Potpore se prema kategorijama odnosno ciljevima dijele na dvije osnovne vrste:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu, za koje vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, i
- potpore industriji i uslugama (tzv. horizontalne i sektorske potpore).

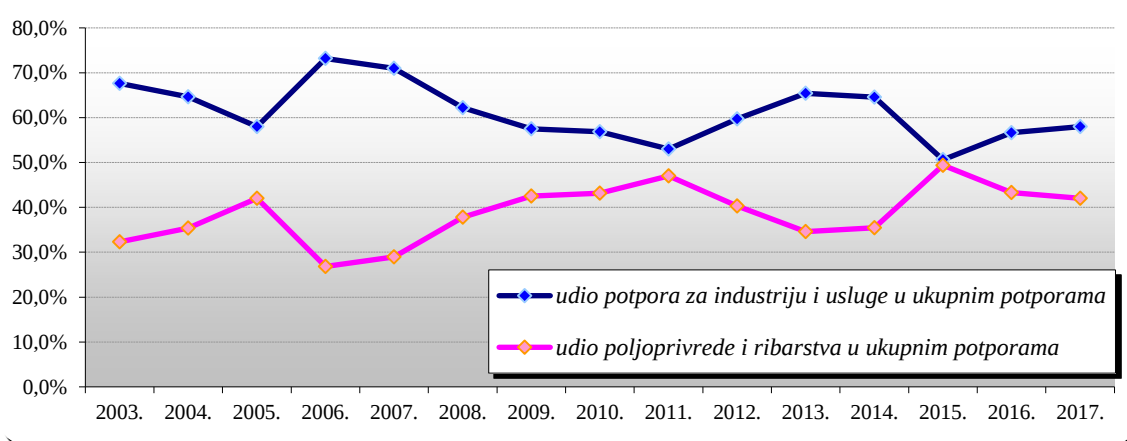
U Republici Hrvatskoj su u 2017. godini ukupno dodijeljene potpore u iznosu od 12.393,8 milijuna kuna, a od navedenog iznosa, sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljeno je ukupno 5.206,9 milijuna kuna, dok je sektoru industrije i usluga dodijeljeno ukupno 7.186,9 milijuna kuna.

Tablica 4. Potpore prema kategorijama u razdoblju od 2015. do 2017. godine

Kategorija	2015.			2016.			2017.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. Poljoprivreda i ribarstvo	4.878,4	641,1	49,39	4.947,8	657,1	43,33	5.206,9	698,0	42,01
2. Industrija i usluge	4.998,2	656,8	50,61	6.471,1	859,4	56,67	7.186,9	963,4	57,99
Horizontalni ciljevi	1.497,5	196,8	15,16	2.187,9	290,6	19,16	2.178,2	292,0	17,58
Istraživanje i razvoj i inovacije	30,4	4,0	0,31	13,2	1,8	0,12	348,0	46,6	2,81
Zaštita okoliša i očuvanje energije	1.079,6	141,9	10,93	1.475,3	195,9	12,92	262,9	35,2	2,12
Mali i srednji poduzetnici	54,4	7,1	0,55	397,3	52,8	3,48	946,2	126,8	7,63
Usavršavanje	47,7	6,3	0,48	51,5	6,8	0,45	-	-	-
Zapošljavanje	206,0	27,1	2,09	167,3	22,2	1,47	174,0	23,3	1,40
Kultura	70,0	9,2	0,71	83,3	11,1	0,73	447,1	59,9	3,61
Razvoj širokopojsnih mreža	9,4	1,2	0,10	-	-	-	-	-	-
Posebni sektori	2.867,7	376,9	29,04	3.360,9	446,4	29,43	2.467,5	330,8	19,91
Poštanske usluge	81,8	10,7	0,83	79,0	10,5	0,69	78,8	10,6	0,64
Promet	1.005,0	132,1	10,18	1.152,0	153,0	10,09	917,1	122,9	7,40
Brodogradnja	503,2	66,1	5,09	315,2	41,9	2,76	240,5	32,2	1,94
Turizam	24,1	3,2	0,24	18,6	2,5	0,16	15,6	2,1	0,13
Radiotelevizijsko emitiranje	1.209,9	159,0	12,25	1.215,2	161,4	10,64	1.207,6	161,9	9,74
Sanacija i restrukturiranje	43,7	5,7	0,44	580,9	77,2	5,09	7,9	1,1	0,06
Regionalne potpore	543,5	71,4	5,50	863,0	114,6	7,56	2.064,1	276,7	16,65
Potpore na lokalnoj razini	89,5	11,8	0,91	59,3	7,9	0,52	477,1	64,0	3,85
UKUPNO	9.876,6	1.297,9	100,00	11.418,9	1.516,6	100,00	12.393,8	1.661,4	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini prema strukturi ukupno dodijeljenih potpora, potpore dodijeljene u sektoru poljoprivrede i ribarstva čine 42 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, dok se na potpore u sektoru industrije i usluga odnosi udio od 58 posto. U 2017. godini, potpore dodijeljene u sektoru poljoprivrede i ribarstva su u 2017. godini više za 259,1 milijun kuna odnosno 5,2 posto u odnosu na 2016. godinu te su više za 328,5 milijuna kuna ili 6,7 posto u odnosu na 2015. godinu. Potpore industriji i uslugama u 2017. godini više su za 715,8 milijuna kuna ili 11,1 posto u odnosu na 2016. godinu te su više za 2.188,7 milijuna kuna ili 43,8 posto u odnosu na 2015. godinu.

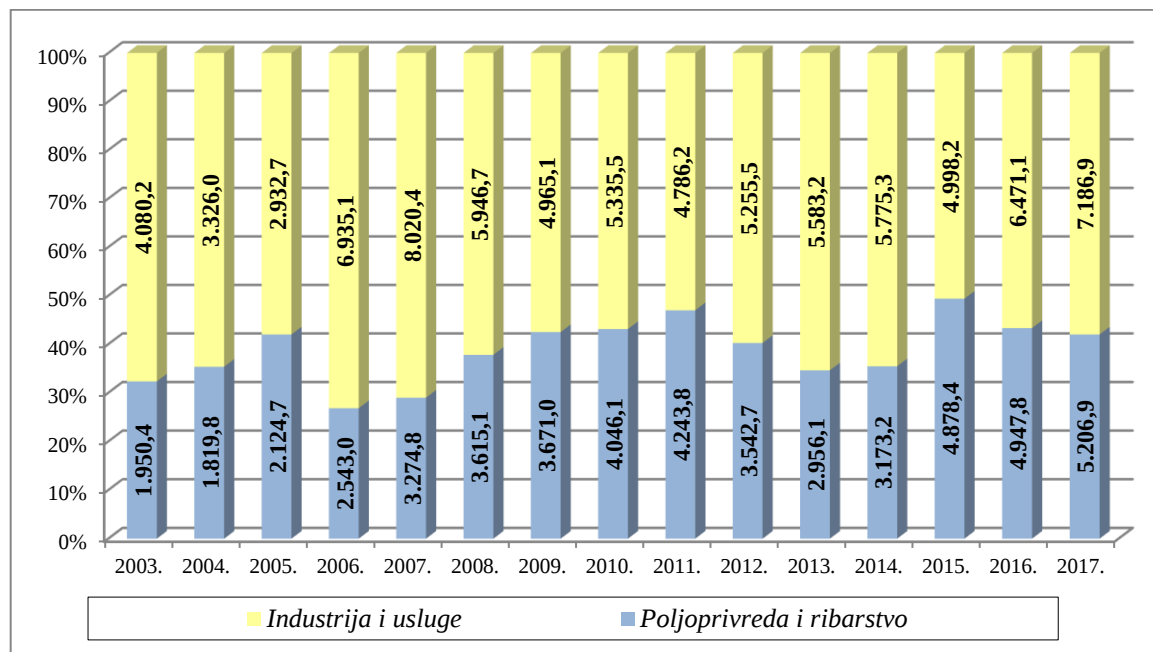
Slika 4. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2017. godine

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 4. prikazan je udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva te udio potpora u sektoru industrije i usluga u postotcima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2003. do 2017. godine, dok su na Slici 5. prikazane potpore u

sektoru poljoprivrede i ribarstva te potpore u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u milijunima kuna u razdoblju od 2003. do 2017. godine.

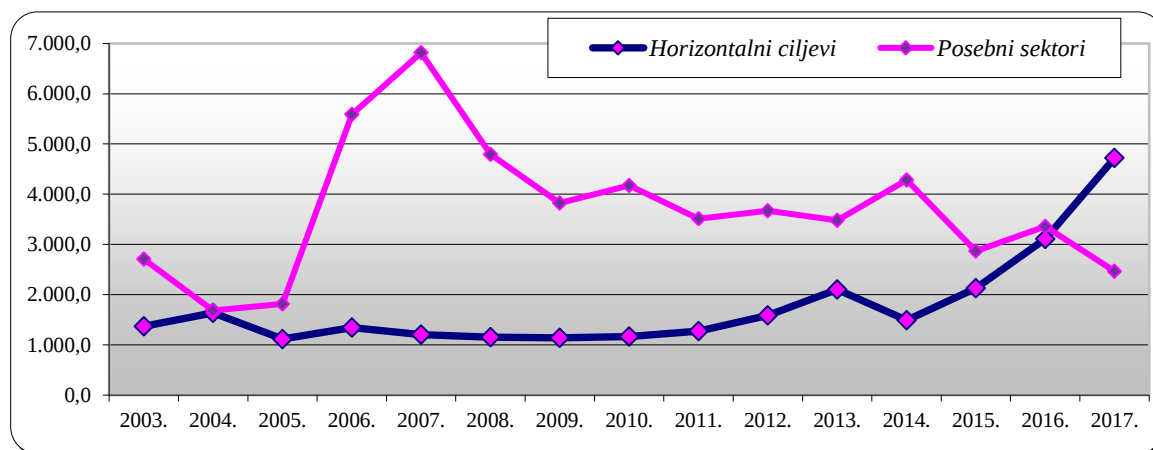
Slika 5. Potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 6. prikazuje usporedni iznos potpora u sektoru industrije i usluga, odnosno iznos horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini te iznos potpora dodijeljenih posebnim ciljevima u milijunima kuna, u razdoblju od 2003. do 2017. godine.

Slika 6. Potpore sektoru industrije i usluga za razdoblje od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.3. Državne potpore prema instrumentima

U 2017. godini, kao i u prijašnjim razdobljima, potpore su dodjeljivane putem različitih instrumenata¹⁰, a najznačajniji instrumenti su: (A1) subvencije i neposredne subvencije kamata, (A2) porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice te otpis dugova prema raznim državnim vjerovnicima, (B) udjeli u vlasničkom kapitalu, pretvaranje duga u vlasnički udjel, kapitalna ulaganja i rizični kapital, (C1) povoljni zajmovi te zajmovi poduzetnicima u teškoćama, i skupina (D) izdana državna jamstva te aktivirana odnosno protestirana jamstva.

Ukupno dodijeljene potpore u 2017. godini, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 10.364,8 milijuna kuna ili s udjelom od 83,6 posto u ukupno dodijeljenim potporama, zatim slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice te otpis dugova s iznosom od 1.105,9 milijuna kuna ili s udjelom od 8,9 posto, putem kapitalnih ulaganja, udjela u vlasničkom kapitalu te pretvaranjem duga u vlasnički udjel dodijeljeno je 796 milijuna kuna odnosno 6,4 posto, potom slijede povoljni zajmovi te zajmovi poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 66,9 milijuna kuna ili udjelom od 0,6 posto te izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 60,2 milijuna kuna ili 0,5 posto.

U 2017. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u ukupnom iznosu od 5.206,9 milijuna kuna, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 3.788,2 milijuna kuna ili s udjelom od 72,7 posto, putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 796 milijuna kuna ili s udjelom od 15,3 posto te putem poreznih olakšica u iznosu od 622,7 milijuna kuna odnosno s udjelom od 12 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga u 2017. godini dodijeljene su u iznosu od 7.186,9 milijuna kuna, od čega se najveći dio odnosi na subvencije i neposredne subvencije kamata u iznosu od 6.576,6 milijuna kuna ili s udjelom u navedenom sektoru od 91,6 posto, na porezne olakšice i otpis dugova odnosi se iznos od 483,2 milijuna kuna ili udjel od 6,7 posto, na povoljne zajmove te zajmove poduzetnicima u teškoćama odnosi se iznos od 66,9 milijuna kuna ili udjel od 0,9 posto te se iznos od 60,2 milijuna kuna ili 0,8 posto odnosi na izdana te aktivirana jamstva.

Potpore posebnim sektorima u 2017. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 2.467,5 milijuna kuna, i to najvećim dijelom putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.421,3 milijuna kuna ili s udjelom u posebnim sektorima od 98,1 posto, zatim slijede izdana te aktivirana jamstva s iznosom od 34,3 milijuna kuna ili s udjelom od 1,4 posto te porezne olakšice s iznosom od 11,9 milijuna kuna ili s udjelom od 0,5 posto.

Potpore za horizontalne ciljeve, odnosno horizontalne potpore u užem smislu, dodijeljene su u 2017. godini u ukupnom iznosu od 2.178,2 milijuna kuna, a najveći dio tih potpora dodijeljen je putem subvencija odnosno neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.152,3 milijuna kuna ili s udjelom od 98,8 posto u navedenim horizontalnim potporama, kroz izdana jamstva je dodijeljeno 25,9 milijuna kuna ili 1,2 posto te je

¹⁰ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

iznimno mali iznos dodijeljen i putem povoljnih zajmova, svega 40.661,12 kuna malim i srednjim poduzetnicima.

Regionalne potpore u 2017. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 2.064,1 milijun kuna, a najveći iznos potpora dodijeljen je putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.525,9 milijuna kuna ili s udjelom u regionalnim potporama od 73,9 posto, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 471,3 milijuna kuna ili 22,8 posto, te kroz povoljne zajmove iznos od 66,9 milijuna kuna ili 3,3 posto.

Potpore dodijeljene na lokalnoj razini od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dodijeljene su u 2017. godini isključivo putem subvencija u ukupnom iznosu od 477,1 milijun kuna.

Tablica 5. Potpore prema instrumentima dodjele u 2017. godini (u milijunima kuna)

Kategorija		A1	A2	B1	C1	D	Ukupno
1.	Poljoprivreda i ribarstvo	3.788,2	622,7	796,0	-	-	5.206,9
2.	Industrija i usluge	6.576,6	483,2	-	66,9	60,2	7.186,9
	Horizontalni ciljevi	2.152,3	-	-	-	25,9	2.178,2
	Istraživanje i razvoj i inovacije	348,0	-	-	-	-	348,0
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	262,9	-	-	-	-	262,9
	Mali i srednji poduzetnici	920,3	-	-	-	25,9	946,2
	Zapošljavanje	174,0	-	-	-	-	174,0
	Kultura	447,1	-	-	-	-	447,1
	Posebni sektori	2.421,3	11,9	-	-	34,3	2.467,5
	Poštanske usluge	78,8	-	-	-	-	78,8
	Promet	896,7	11,9	-	-	8,5	917,1
	Brodogradnja	222,6	-	-	-	17,9	240,5
	Turizam	15,6	-	-	-	-	15,6
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.207,6	-	-	-	-	1.207,6
	Sanacija i restrukturiranje	-	-	-	-	7,9	7,9
	Regionalne potpore	1.525,9	471,3	-	66,9	-	2.064,1
	Potpore na lokalnoj razini	477,1	-	-	-	-	477,1
UKUPNO		10.364,8	1.105,9	796,0	66,9	60,2	12.393,8

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

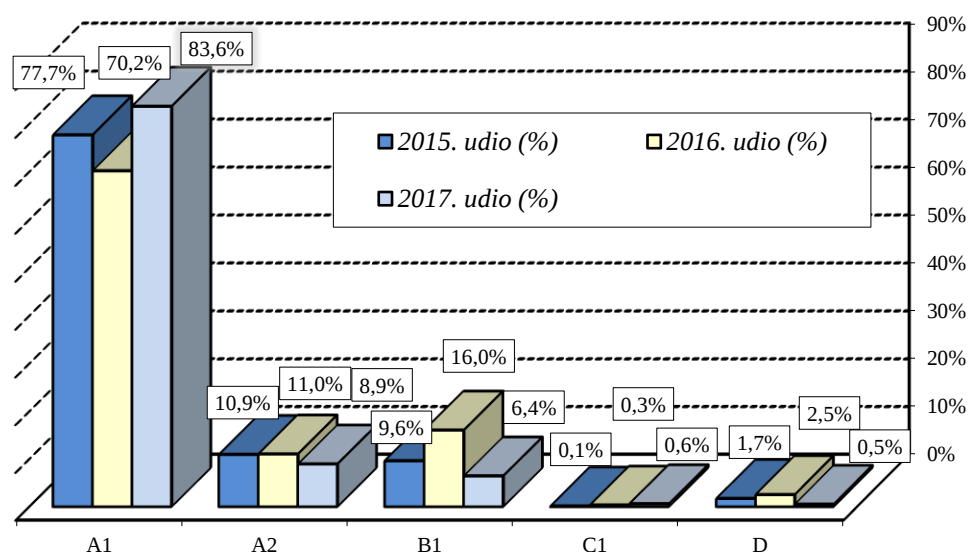
Tablica 6. Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2015. do 2017. godine (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2015.			2016.			2017.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	7.670,5	1.008,0	77,7	8.014,0	1.064,4	70,2	10.364,8	1.389,4	83,6
A2	1.079,6	141,9	10,9	1.258,8	167,2	11,0	1.105,9	148,2	8,9
B1	948,2	124,6	9,6	1.831,6	243,3	16,0	796,0	106,7	6,4
C1	10,6	1,4	0,1	36,2	4,8	0,3	66,9	9,0	0,6
D	167,7	22,0	1,7	278,3	37,0	2,5	60,2	8,1	0,5
	9.876,6	1.297,9	100,0	11.418,9	1.516,6	100,0	12.393,8	1.661,3	100,0

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 7. prikazuje udjeli ukupno dodijeljenih potpora prema instrumentima dodjele u postocima, u razdoblju od 2015. do 2017. godine.

Slika 7. Ukupne potpore prema instrumentima za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Državna jamstva kao instrument potpore¹¹

Tablica 7. prikazuje podatke o jamstvima, te je u 2017. godini ukupno izdano 3.831,5 milijuna kuna državnih jamstava, međutim najveći dio tih izdanih državnih jamstava u iznosu od 3.565,3 milijuna kuna u sebi ne sadrži elemente državnih potpora, odnosno riječ je o jamstvima koja su izdana za financiranje izgradnje cestovne, željezničke ili lučke infrastrukture, zatim poduzetnicima koji nisu u teškoćama i slično. Od ukupno izdanih državnih jamstava, samo iznos od 266,2 milijuna kuna se odnosi na jamstva s elementom državne potpore.

Tablica 7. Državna jamstva u razdoblju 2015. – 2017. (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2015.	2016.	2017.
1.	Ukupno izdana jamstva	10.848,6	7.148,3	3.831,5
2.	Izdana jamstva bez elementa potpore	10.787,6	6.887,0	3.565,3
3.	Izdana jamstva s elementom potpore (1.-2.)	61,0	261,3	266,2
4.	Potpore u izdanim jamstvima s elementom potpore (3.)	61,0	261,3	43,8
5.	Protestirana jamstva s elementom potpore*	106,7	17,0	16,4
6.	Ukupna potpora u jamstvima (4.+5.)	167,7	278,3	60,2

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

*Protestirana državna jamstva s elementom potpore isključuju jamstva protestirana za brodogradilišta.

¹¹ Prilikom odlučivanja o jamstvima u kontekstu potpore, Europska komisija primjenjuje Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list Europske unije, C 155, od 20. lipnja 2008. godine, str. 10.–22.) i Ispravak Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), Službeni list Europske unije, C 244, od 25. rujna 2008. godine, str. 32.–32.). Jamstva koja nije odobrila Europska komisija smatraju se nezakonitom potporom.

Ukupne potpore dodijeljene putem jamstava u 2017. godini iznose 60,2 milijuna kuna, kako izdanih tako i aktiviranih odnosno protestiranih jamstava, a koja su manja za 218,1 milijun kuna odnosno 78,4 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedena jamstva iznosila 278,3 milijuna kuna, te su manja za 107,5 milijuna kuna odnosno 64,1 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosila 167,7 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa potpora dodijeljenih putem jamstva u iznosu od 60,2 milijuna kuna, iznos od 43,8 milijuna kuna odnosi se na izdana jamstva, dok se iznos od 16,4 milijuna kuna odnosi na protestirana jamstva.

U 2017. godini, potpore dodijeljene u obliku izdanih jamstava u iznosu od 43,8 milijuna kuna, odnose se na izdana državna jamstva u sektoru brodogradnje u iznosu od 17,9 milijuna kuna, te potporama za horizontalne ciljeve, odnosno malim i srednjim poduzetnicima iznos od 25,9 milijuna kuna.

Izdana državna jamstva u iznosu od 17,9 milijuna kuna koja se odnose na dodijeljene potpore u sektoru brodogradnje, dodijelilo je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta i to poduzetniku Brodosplit – Holding d.o.o. za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama isključivo temeljem odobrenog Programa restrukturiranja Brodograđevne industrije Split d.d. Nadalje, i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (u daljnjem tekstu: HAMAG – BICRO) je u 2017. godini izdala državna jamstva u iznosu od 25,9 milijuna kuna za horizontalne ciljeve malim i srednjim poduzetnicima sukladno Programu dodjele državnih potpora HAMAG-BICRO-a, a neki od korisnika navedenih jamstava su: Aparto d.o.o., Astrado d.o.o., Bar i More d.o.o., Baturina d.o.o., Brežana MM d.o.o., Etno Soul d.o.o., Hotel Kaneo d.o.o., Lipnik nekretnine d.o.o., Lubusia d.o.o., M.V. Group d.o.o., Mala Luna d.o.o., Memories Novalja d.o.o., Mikloška – Bauer usluge d.o.o., Otok Marinkovac d.o.o., Pelorus d.o.o., Ray of Hope d.o.o., Rovinj Vaal d.o.o., San Rocco, Sileo Resorts d.o.o., Slatki svijet d.o.o., Stric d.o.o., Zelina upravljanje d.o.o. i ŽE-MA d.o.o.

U 2017. godini, protestirano odnosno aktivirano je ukupno 16,4 milijuna kuna državnih jamstava koja u sebi sadrže elemente državnih potpora te su ista protestirana u sektoru željezničkog prometa te za restrukturiranje odnosno sanaciju poduzetnika u teškoćama. Protestirana jamstva¹² u sektoru prometa, i to za kopneni željeznički promet aktivirana su u iznosu od 8,5 milijuna kuna, a odnose se na poduzetnika HŽ Putnički prijevoz d.o.o., dok se protestirana jamstva za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u iznosu od 7,9 milijuna kuna odnose na poduzetnika Imunološki zavod d.d.

Tablica 8. Stopa rizika protestiranja državnih jamstava za razdoblje od 2015. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2015.	2016.	2017.
1.	Izdana jamstva s elementom potpore	61,0	261,3	266,2
2.	Protestirana jamstva za brodogradnju	-	-	-
3.	Protestirana jamstva s elementom potpore	106,7	17,0	16,4
4.	Ukupna protestirana jamstva (2.+3.)	106,7	17,0	16,4
5.	Stopa rizika bez brodogradnje (3./1.)	174,92%	6,51%	6,16%
6.	Stopa rizika (4./1.)	174,92%	6,51%	6,16%

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹² Navedena jamstva izdana su prije 2017. godine, a prikazana su kao protestirana jamstva u 2017. godini.

3. DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

U 2017. godini, potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u iznosu od 5.206,9 milijuna kuna, što je povećanje za 259,1 milijun kuna odnosno 5,2 posto u odnosu na 2016. godinu kada su potpore iznosile 4.947,8 milijuna kuna, te povećanje za 328,5 milijuna kuna ili 6,7 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 4.878,4 milijuna kuna.

Udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2017. godini, u ukupnim potporama iznosi 42 posto, što je smanjenje u odnosu na 2016. godinu kada je iznosio 43,3 posto te smanjenje u odnosu na 2015. godinu kada je iznosio 49,4 posto, dok je udio navedenih potpora u BDP-u u 2017. godini iznosio 1,4 posto, isto kao i u 2016. te u 2015. godini.

Tablica 9. Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Ukupne potpore	9.876,6	1.297,9	11.418,9	1.516,6	12.393,8	1.661,4
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	4.998,2	656,8	6.471,1	859,4	7.186,9	963,4
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	4.878,4	641,1	4.947,8	657,1	5.206,9	698,0
udio (%) u ukupnim potporama	49,4		43,3		42,0	
udio (%) u BDP-u	1,4		1,4		1,4	

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Iako Ministarstvo financija, sukladno Zakonu, nije nadležno za potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, u svakom pa tako i u ovom Izvješću prikazuje podatke o svim navedenim dodijeljenim potporama u ovom sektoru, jer ipak sukladno Zakonu, ima obvezu objavljivanja podataka o potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva na osnovu podataka koje dostavlja Ministarstvo poljoprivrede.

U 2017. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu dodijeljene su u ukupnom iznosu od 5.206,9 milijuna kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija, i to u iznosu od 3.788,2 milijuna kuna što čini 72,7 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, kroz kapitalna ulaganja dodijeljeno je 796 milijuna kuna odnosno 15,3 posto dok je putem poreznih olakšica dodijeljeno 622,7 milijuna kuna ili 12 posto.

Od ukupno dodijeljenih potpora poljoprivredi i ribarstvu u iznosu od 5.206,9 milijuna kuna, sektoru ribarstva dodijeljeno je 314,2 milijuna kuna, dok je sektoru poljoprivrede dodijeljeno ukupno 4.892,6 milijuna kuna (za poljoprivredu, lov i šumarstvo iznos od 3.454 milijuna kuna te za regionalni razvoj 1.438,6 milijuna kuna).

U 2017. godini, kao potpora za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljeno je ukupno 3.454 milijuna kuna i to putem subvencija 2.927,3 milijuna kuna te putem poreznih olakšica 526,7 milijuna kuna. Dodijeljene potpore putem subvencija odnose se na sljedeće programe i ciljeve: 2.647,8 milijuna kuna za ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima, 101,9 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 136,5 milijuna kuna za Izravna plaćanja u poljoprivredi,

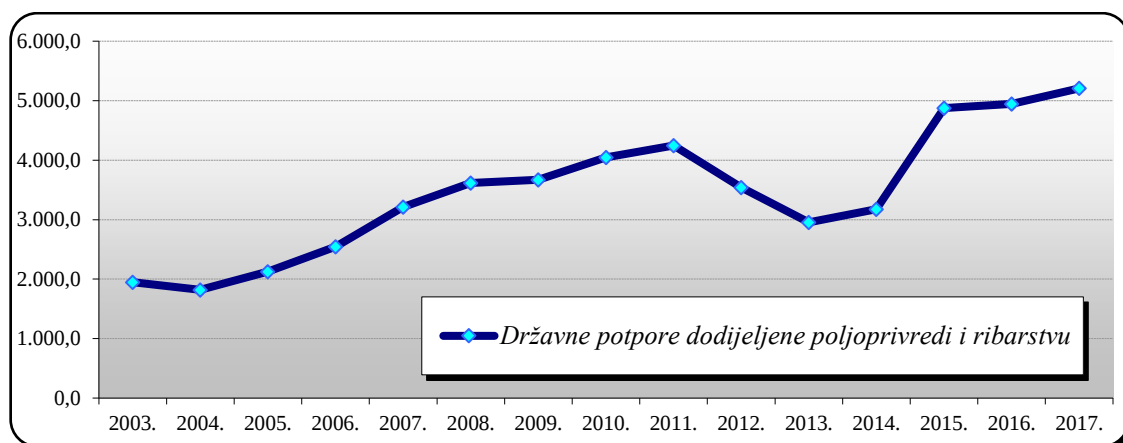
38,5 milijuna kuna za Zdravstvenu zaštitu životinja, 1,8 milijuna kuna za Poticanje proizvođačkih organizacija, nacionalnog programa za toplokrvne konje i pokriće troškova liječenja konja te 782.415,87 kuna za Kapitalne nasade. Iznos od 526,7 milijuna kuna poreznih olakšica odnosi se na Subvencije za potrošnju "plavog diesela" – Plavi diesel u poljoprivredi (za 137.712.657 litara isporučene količine).

Potpore za ruralni razvoj u 2017. godini dodijeljene su u iznosu od 1.438,6 milijuna kuna i to kroz kapitalna ulaganja te putem subvencija, a odnose na sljedeće programe i ciljeve: 399 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 4.), 366,8 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 13.), 188,1 milijun kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 11.), 166 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 18.), 145,1 milijun kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 5.), 83 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 6.), 27,4 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 17.), 26,2 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 10.), 15,7 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 7.), 15,4 milijuna kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 19.), 4,7 milijuna kuna za Organizacije manifestacija, 835.800,05 kuna za Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta kultivara poljoprivrednog bilja, 241.889,29 kuna za Osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi te 213.832,25 kuna za ZPP – Mjere ruralnog razvoja (Mjera 8.).

U 2017. godini su dodijeljene i potpore za ribarstvo u ukupnom iznosu od 314,2 milijuna kuna i to kroz kapitalna ulaganja, putem subvencija te kroz porezne olakšice. Dodijeljene su potpore kroz kapitalna ulaganja u iznosu od 168,7 milijuna kuna za Operativni program ribarstva, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 95,9 milijuna kuna za Subvencije za potrošnju "plavog diesela" – Plavi diesel u ribarstvu i akvakulturi (za 25.061.173 litre isporučene količine), te je putem subvencija dodijeljeno 49,6 milijuna kuna za Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva.

Kako je već naprijed u tekstu i navedeno, ukupno je samo putem poreznih olakšica u 2017. godini u poljoprivredi i ribarstvu dodijeljeno 622,6 milijuna kuna za potrošnju tzv. plavog diesela, koje su u poljoprivredi, lovu i šumarstvu realizirane u iznosu od 526,7 milijuna kuna te u ribarstvu i akvakulturi u iznosu od 95,9 milijuna kuna.

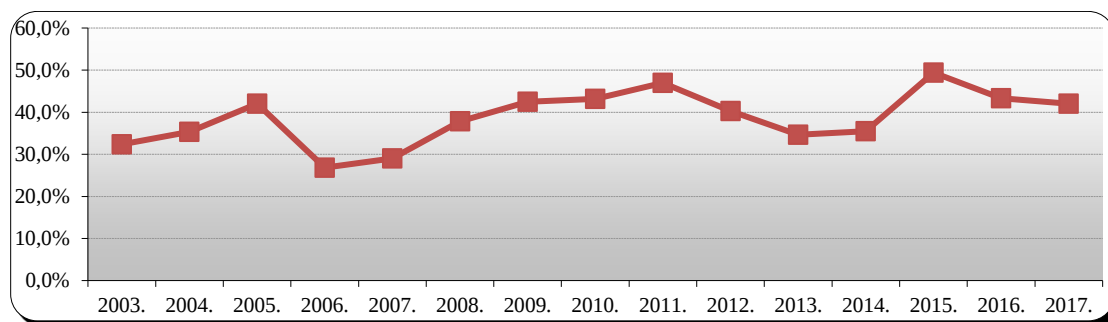
Slika 8. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 8. prikazane su ukupno dodijeljene potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu u milijunima kuna za razdoblje od 2003. do 2017. godine, dok su na Slici 9. prikazanu udjeli potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2017. godine u postotcima.

Slika 9. Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2017. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ministarstvo poljoprivrede je također dodijelilo i potpore male vrijednosti u ukupnom iznosu od 22,1 milijun kuna i to putem subvencija, te ukoliko bi se navedene potpore pribrojile ukupno dodijeljenim potporama sektoru poljoprivrede i ribarstva, ukupne potpore iznosile bi 5.229 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti odnose se na sljedeće programe: 18,3 milijuna kuna za Program potpora male vrijednosti za razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske, 2,7 milijuna kuna za Program potpora za organizaciju manifestacija u 2017. godini, 645.050,00 kuna za Sufinanciranje rada uzgojnih organizacija u stočarstvu te 447.000,00 kuna za Program „Potpora skupinama proizvođača za izradu Specifikacije poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda za zaštitu naziva oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrijetla ili kao zajamčeno tradicionalni specijalitet“ u 2017. godini.

4. DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

U 2017. godini, potpore sektoru industrije i usluga dodijeljene su u ukupnom iznosu od 7.186,9 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 715,8 milijuna kuna odnosno 11,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 6.471,1 milijun kuna, te povećanje za 2.188,7 milijuna kuna ili 43,8 posto u odnosu na 2015. godinu kada su navedene potpore iznosile 4.998,2 milijuna kuna.

Udio potpora sektoru industrije i usluga u odnosu na ukupno dodijeljene potpore u 2017. godini iznosi 58 posto, u 2016. godini iznosi 56,7 posto dok udio u 2015. godini iznosi 50,6 posto.

Promatrajući kroz dulje razdoblje, potpore sektoru industrije i usluga kontinuirano rastu, te je konačno pozitivan i očekivan rast horizontalnih potpora u 2017. godini. U 2017. godini, unutar potpora sektoru industrije i usluga dodijeljenih u iznosu od 7.186,9 milijuna kuna, iznos od 2.467,5 milijuna kuna ili 34,3 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 4.719,4 milijuna kuna ili 65,7 posto udjela odnosi na horizontalne potpore.

Potpore posebnim sektorima u 2017. godini, dodijeljene su u iznosu od 2.467,5 milijuna kuna što je manje za 893,4 milijuna kuna odnosno 26,6 posto u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 3.360,9 milijuna kuna, te je manje za 400,2 milijuna kuna ili 14 posto u odnosu na 2015. godinu kada su te potpore iznosile 2.867,7 milijuna kuna.

Horizontalne potpore u 2017. godini, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u iznosu od 4.719,4 milijuna kuna, što je više za 1.609,2 milijuna kuna ili 51,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 3.110,2 milijuna kuna, te je više za 2.588,9 milijuna kuna odnosno 121,5 posto u odnosu na 2015. godinu, kada su iznosile 2.130,5 milijuna kuna. U 2017. godini se na horizontalne potpore u užem smislu¹³ odnosi iznos od 2.178,2 milijuna kuna, na regionalne potpore 2.064,1 milijun kuna te na potpore na lokalnoj razini 477,1 milijun kuna.

Potpore u sektoru industrije i usluga u 2017. godini dodijeljene u iznosu od 7.186,9 milijuna kuna, najvećim dijelom su dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 6.576,6 milijuna kuna ili s udjelom od 91,6 posto u navedenom sektoru, na porezne olakšice i otpis dugova odnosi se iznos od 483,2 milijuna kuna ili 6,7 posto, iznos od 66,9 milijuna kuna ili 0,9 posto odnosi se na povoljne zajmove odnosno zajmove poduzetnicima u teškoćama, dok se na izdana te protestirana jamstva odnosi iznos od 60,2 milijuna kuna ili 0,8 posto potpora.

¹³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu i razvoj širokopojsnih mreža.

Tablica 10. Potpore industriji i uslugama za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Kategorija	2015.			2016.			2017.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	4.998,2	656,8	100,00	6.471,1	859,4	100,00	7.186,9	963,4	100,00
1. Sektorske potpore	2.867,7	376,9	57,37	3.360,9	446,4	51,94	2.467,5	330,8	34,33
2. Horizontalne potpore	2.130,5	280,0	42,63	3.110,2	413,1	48,06	4.719,4	632,6	65,67
2.1. horizontalni ciljevi	1.497,5	196,8	29,96	2.187,9	290,6	33,81	2.178,2	292,0	30,31
2.2. regionalne potpore	543,5	71,4	10,87	863,0	114,6	13,34	2.064,1	276,7	28,72
2.3. potpore na lokalnoj razini	89,5	11,8	1,79	59,3	7,9	0,92	477,1	64,0	6,64

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

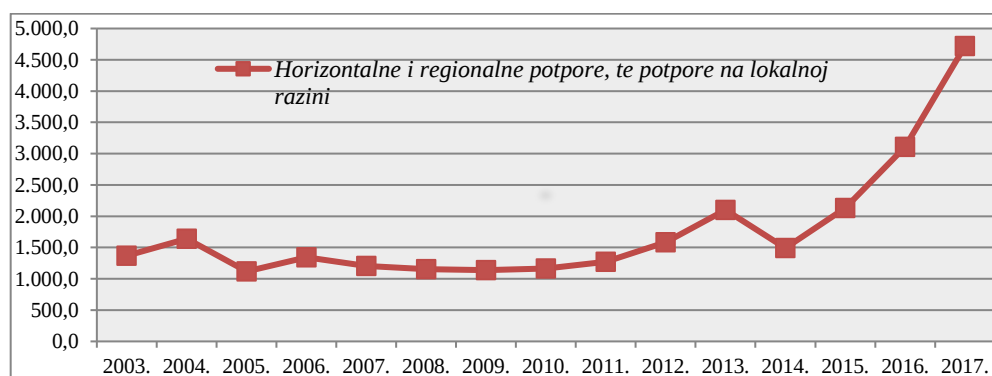
4.1. Horizontalne potpore

Sukladno EU metodologiji praćenja potpora, horizontalnim potporama se smatraju potpore za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, regionalne potpore te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Horizontalne potpore uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u 2017. godini, kako je naprijed u tekstu već navedeno, dodijeljene su u ukupnom iznosu od 4.719,4 milijuna kuna, što je više za 1.609,2 milijuna kuna ili 51,7 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 3.110,2 milijuna kuna, te je više za 2.588,9 milijuna kuna odnosno 121,5 posto u odnosu na 2015. godinu, kada su iznosile 2.130,5 milijuna kuna.

U 2017. godini ukupno dodijeljene horizontalne potpore iznose 4.719,4 milijuna kuna, a unutar njih, dodijeljene horizontalne potpore u užem smislu¹⁴ iznose 2.178,2 milijuna kuna, regionalne potpore 2.064,1 milijun kuna te potpore na lokalnoj razini 477,1 milijun kuna.

Slika 10. prikazuje tijek kretanja ukupnih horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2003. do 2017. godine, u milijunima kuna.

Slika 10. Horizontalne potpore u razdoblju od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu i razvoj širokopojsnih mreža.

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalnim potporama u „užem smislu“ smatraju se potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima kao što su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, za usavršavanje, zapošljavanje, kulturu i očuvanje kulturne baštine te za razvoj širokopojasnih mreža.

U 2017. godini potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ iznose 2.178,2 milijuna kuna te su manje za 9,7 milijuna kuna ili 0,4 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 2.187,9 milijuna kuna, a više su u odnosu na 2015. godinu za 680,7 milijuna kuna ili 45,5 posto kada su iznosile 1.497,5 milijuna kuna.

U 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, manje je dodijeljeno potpora za istraživanje i razvoj i inovacije (za čak 334,8 milijuna kuna) i za zaštitu okoliša i uštedu energije (za 1.212,4 milijuna kuna), dok je više potpora u razmatranom razdoblju dodijeljeno malim i srednjim poduzetnicima (za 548,9 milijuna kuna), za kulturu (363,8 milijuna kuna) te za zapošljavanje (6,7 milijuna kuna). Potpore za usavršavanje nisu dodjeljivane u 2017. godini, dok potpore za razvoj širokopojasnih mreža uopće nisu dodjeljivane niti u 2016. niti u 2017. godini.

Tablica 11. Horizontalne potpore za razdoblje od 2015. do 2017. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

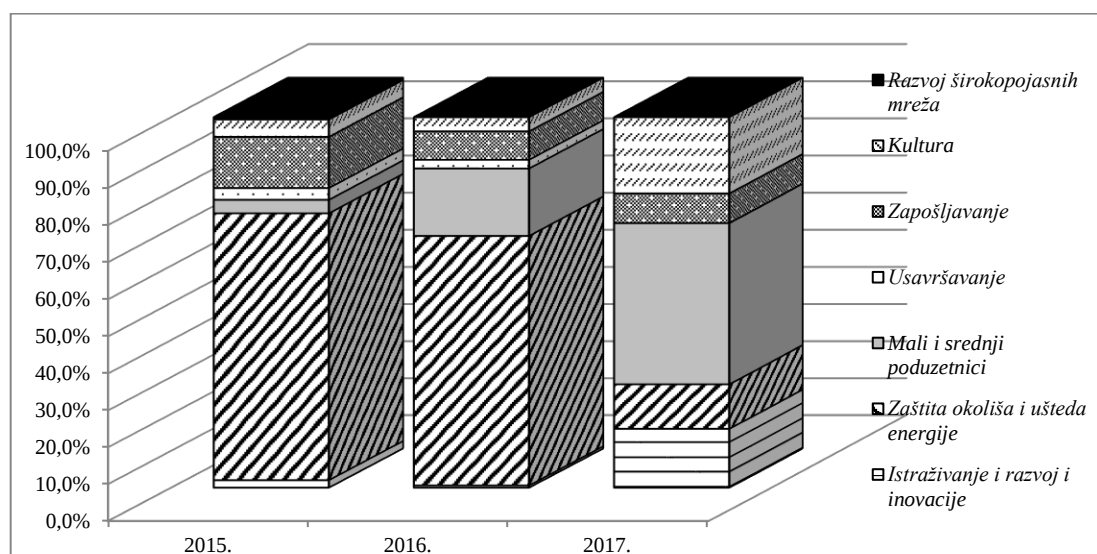
Horizontalne državne potpore	2015.			2016.			2017.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	30,4	4,0	0,01	13,2	1,8	0,00	348,0	46,6	0,10
Zaštita okoliša i ušteda energije	1.079,6	141,9	0,32	1.475,3	195,9	0,42	262,9	35,2	0,07
Mali i srednji poduzetnici	54,4	7,1	0,02	397,3	52,8	0,11	946,2	126,8	0,26
Usavršavanje	47,7	6,3	0,01	51,5	6,8	0,01	-	-	-
Zapošljavanje	206,0	27,1	0,06	167,3	22,2	0,05	174,0	23,3	0,05
Kultura	70,0	9,2	0,02	83,3	11,1	0,02	447,1	59,9	0,12
Razvoj širokopojasnih mreža	9,4	1,2	0,00	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	1.497,5	196,8	0,44	2.187,9	290,6	0,62	2.178,2	292,0	0,60

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u 2017. godini u BDP-u iznosi 0,60 posto, u 2016. godini iznosi 0,62 posto, a u 2015. godini 0,44 posto. Udio navedenih potpora u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 30,3 posto, u 2016. godini iznosi 33,8 posto, i u 2015. godini iznosi 30 posto, dok udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u 2017. godini iznosi 17,6 posto, u 2016. godini iznosi 19,2 posto, te u 2015. godini iznosi 15,2 posto.

Iznosi s udjelima određenih horizontalnih ciljeva u horizontalnim potporama u „užem smislu“ u 2017. godini iznose: potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 946,2 milijuna kuna ili s udjelom od 43,4 posto, potpore kulturi dodijeljene su u iznosu od 447,1 milijun kuna ili 20,5 posto, potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 348 milijuna kuna ili 16 posto, za zaštitu okoliša dodijeljeno je 262,9 milijuna kuna ili 12,1 posto te za zapošljavanje 174 milijuna kuna ili 8 posto.

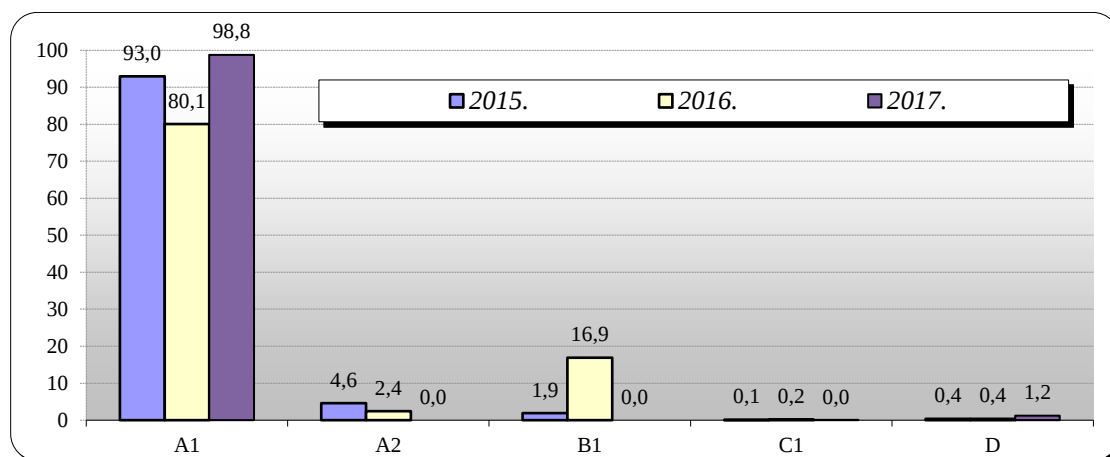
Slika 11. Struktura horizontalnih potpora za razdoblje od 2015. do 2017. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene u iznosu od 2.178,2 milijuna kuna, najvećim dijelom su dodijeljene putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.152,3 milijuna kuna ili s udjelom od 98,8 posto, kroz izdana jamstva 25,9 milijuna kuna ili 1,2 posto te putem povoljnih zajmova tek iznos od 40.661,12 kuna ili manje od 0,04 posto.

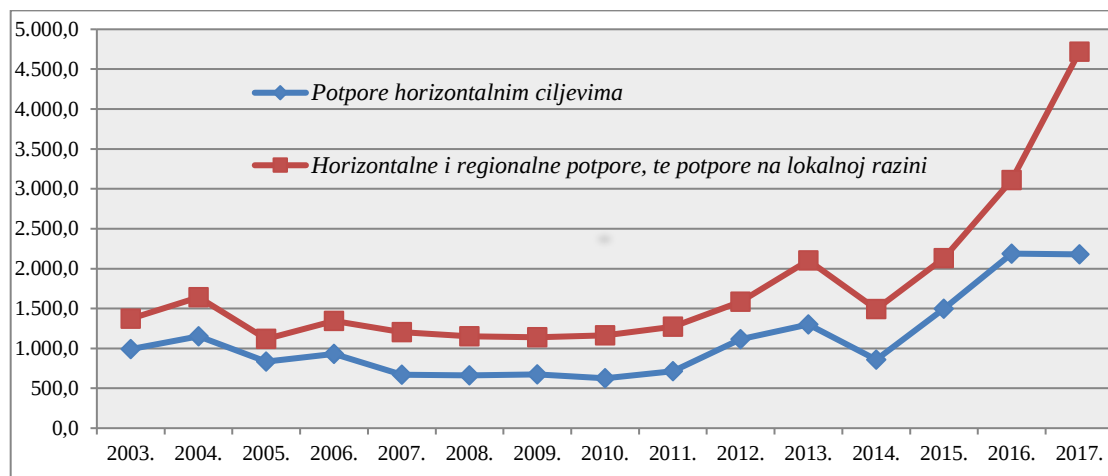
Slika 12. Horizontalni ciljevi prema instrumentima dodjele¹⁵ za razdoblje od 2015. do 2017. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁵ A1 subvencije, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, B kapitalna ulaganja, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

Slika 13. Odnos horizontalnih potpora u užem smislu i ukupnih horizontalnih potpora za razdoblje od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije¹⁶

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljene su u 2017. godini isključivo putem subvencija, u iznosu od 348 milijuna kuna, što je povećanje za 334,8 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 13,2 milijuna kuna, te povećanje za 317,6 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu kada su te potpore iznosile 30,4 milijuna kuna.

Tablica 12. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	7,1	0,9	10,2	1,4	348,0	46,6
A2 porezne olakšice	23,3	3,1	3,0	0,4	-	-
UKUPNO	30,4	4,0	13,2	1,8	348,0	46,6
udio (%) u horizontalnim ciljevima	2,03		0,60		15,98	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,61		0,20		4,84	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,31		0,12		2,81	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,00		0,10	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 2,81 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 4,84 posto. Udio navedenih

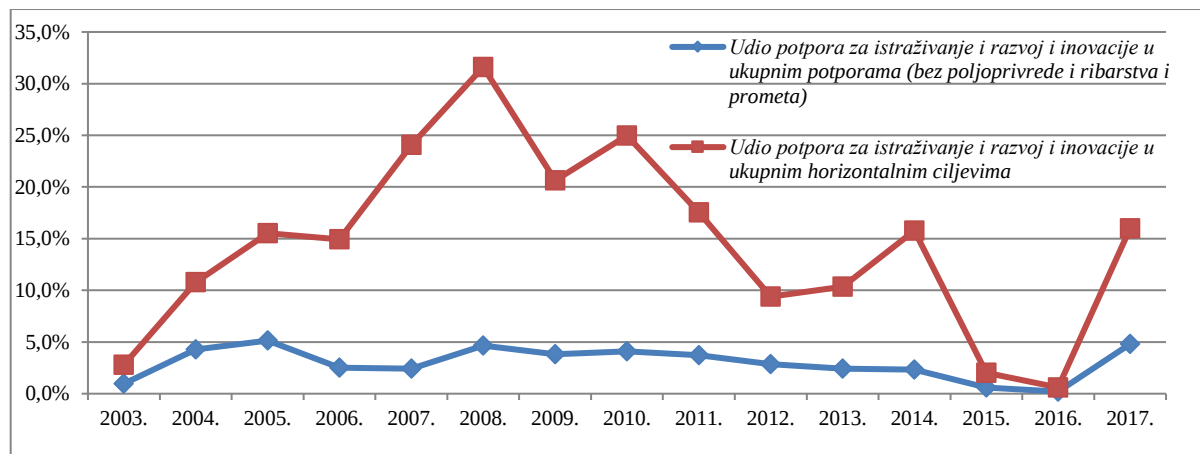
¹⁶ Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljuju se prema Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine, i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

potpora u horizontalnim ciljevima iznosi 15,98 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,10 posto.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja dodijelilo je potpore putem subvencija u 2017. godini u iznosu od 6,2 milijuna kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora za projekte istraživanja i razvoja, a korisnici navedenog programa bili su poduzetnici: Genos d.o.o. s iznosom od 5,8 milijuna kuna te Ericsson Nikola Tesla d.d. s iznosom od 284.128,82 kuna.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2017. godini dodijelilo potpore putem subvencija u iznosu od 341,9 milijuna kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja. Ovaj program predviđa dodjelu niza vrsta državnih potpora propisanih Uredbom Komisije br. 651/2014, od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, uključujući i potpore za istraživanje, razvoj i inovacije. Neki od korisnika potpora navedenog programa su: Ad Plastik d.d., Aluflexpack novi d.o.o., Cedevita d.o.o., DOK-ING d.o.o., Genos d.o.o., Inetec – Institut za nuklearnu tehnologiju d.o.o., Končar – Institut za elektrotehniku d.d., Rasco Tvornica komunalne opreme d.o.o., Rimac automobili d.o.o., Sedam IT d.o.o., Sintaksa d.o.o., Smart sense d.o.o. i Tehnix d.o.o.

Slika 14. Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2003. do 2017. godine u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa) te u ukupnim horizontalnim ciljevima (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije¹⁷

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijeljene su u 2017. godini u iznosu od 262,9 milijuna kuna u obliku subvencija, što predstavlja smanjenje za 1.212,4 milijuna kuna ili 82,2 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su navedene potpore iznosile 1.475,3 milijuna kuna, odnosno smanjenje za 816,7 milijuna kuna ili 75,6 posto u odnosu na 2015. godinu kada su potpore iznosile 1.079,6 milijuna kuna.

Tablica 13. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Zaštita okoliša i očuvanje energije	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1.079,6	141,9	1.475,3	195,9	262,9	35,2
UKUPNO	1.079,6	141,9	1.475,3	195,9	262,9	35,2
udio (%) u horizontalnim ciljevima	72,09		67,43		12,07	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	21,60		22,80		3,66	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	10,93		12,92		2,12	
udio (%) u BDP-u	0,32		0,42		0,07	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 2,12 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 3,66 posto. Udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima iznosi 12,07 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,07 posto.

Hrvatski operater tržišta energije d.o.o. dodijelio je 262,9 milijuna kuna subvencija poduzetnicima temeljem Programa državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije. Neki od korisnika navedenih potpora su: Agroproteinka d.d., Bio snaga d.o.o., Bioel d.o.o., Biointegra d.o.o., Bioplin Gudovac d.o.o., Bioplinara Organica Kalnik 1 d.o.o., Bioplin – Maks d.o.o., Bioplinka elektrana Orehovec d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Energija Gradec d.o.o., Farma muznik krava Orlovnjak d.o.o., HEP-proizvodnja d.o.o., Jedinstvo Krapina d.o.o., Končar - obnovljivi izvori d.o.o., Matvej d.o.o., Miagro energo d.o.o., Moslavina proizvodi d.o.o., Sava d.o.o., SLK Projekt d.o.o., Spin Valis Internacional d.o.o., Univerzal d.o.o., VR Enbekon d.o.o., Vrbovsko Eko energija d.o.o. te Zagrebački holding d.o.o.

U 2017. godini su dodjeljivane i potpore male vrijednosti u navedenom sektoru u iznosu od 21,3 milijuna kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim potporama u iznosu od 262,9 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore sektoru zaštite okoliša i uštede energije iznosile 284,2 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša dodjeljivalo je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja putem subvencija temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis) za energetske obnovu višestambenih zgrada.

¹⁷ Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine) ili kao potpore male vrijednosti.

4.1.3. Potpore za zapošljavanje¹⁸

Potpore za zapošljavanje dodijeljene su u 2017. godini putem subvencija u iznosu od 174 milijuna kuna, što je povećanje za 6,7 milijuna kuna ili 4 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 167,3 milijuna kuna te je smanjenje za 32 milijuna kuna odnosno 15,5 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 206 milijuna kuna.

Tablica 14. Potpore za zapošljavanje za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Zapošljavanje	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	206,0	27,1	167,3	22,2	174,0	23,3
UKUPNO	206,0	27,1	167,3	22,2	174,0	23,3
udio (%) u horizontalnim ciljevima	13,76		7,65		7,99	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,12		2,59		2,42	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,09		1,47		1,40	
udio (%) u BDP-u	0,06		0,05		0,05	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zapošljavanje u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 1,4 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 2,42 posto. Udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima iznosi oko 8 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,05 posto.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2017. godini dodijelio 114,1 milijun kuna subvencija, i to temeljem Programa potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2017. godini. Neki od korisnika navedenih potpora su: Bonavia d.o.o., Galeb d.d., Geodist d.o.o., Izo - Montaža d.o.o., Magma d.o.o., Metal dekor d.o.o., Metal Obad d.o.o., Pana stolarija d.o.o., Pro wood d.o.o., Rasnek d.o.o., To-ka-bu d.o.o. te Znanje d.o.o.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom je u 2017. godini dodijelio 59,9 milijuna kuna subvencija putem Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2017. – 2018. Neki od korisnika navedenih potpora su: Hrast – Export – Puklaveć d.o.o., Lada d.o.o., Suvenir Arbor, Tekop Nova, URIHO te Ustanova DES.

Ukoliko bi se dodijeljenim državnim potporama u iznosu od 174 milijuna kuna pribrojile i potpore male vrijednosti u iznosu od 140 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore za zapošljavanje iznosile 314 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za zapošljavanje dodjeljivalo je Ministarstvo hrvatskih branitelja u iznosu od 5,4 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 9 milijuna kuna, Hrvatski zavod za zapošljavanje u iznosu od 107,5 milijuna kuna te

¹⁸ Potpore za zapošljavanje mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u iznosu od 18,1 milijun kuna.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima¹⁹

Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u 2017. godini u iznosu od 946,2 milijuna kuna, što je povećanje za 548,9 milijuna kuna odnosno 138,2 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 397,3 milijuna kuna, te je povećanje za 891,8 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 54,4 milijuna kuna.

Tablica 15. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju od 2015. do 2017. godine

Mali i srednji poduzetnici	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	17,7	2,3	15,0	2,0	920,3	123,4
B1 kapitalna ulaganja	29,2	3,8	369,6	49,1	-	-
C1 povoljniji zajmovi	1,7	0,2	4,0	0,5	-	-
D1 jamstva	5,8	0,8	8,7	1,2	25,9	3,5
UKUPNO	54,4	7,1	397,3	52,8	946,2	126,8
udio (%) u horizontalnim ciljevima	3,63		18,16		43,44	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,09		6,14		13,17	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,55		3,48		7,63	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,11		0,26	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora malim i srednjim poduzetnicima u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 7,63 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 13,17 posto. Udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima iznosi 43,44 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,26 posto.

Prema instrumentima dodjele u 2017. godini, potpore za male i srednje poduzetnike dodjeljivane su najviše putem subvencija u iznosu od 920,3 milijuna kuna ili 97,3 posto te putem jamstava 25,9 milijuna kuna ili 2,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama malim i srednjim poduzetnicima.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2017. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima ukupno 894,9 milijuna kuna subvencija. Temeljem Programa dodjele državnih potpora za podršku razvoju malih i srednjih poduzetnika u turizmu dodijeljeno je 125 milijuna kuna potpora, a korisnici navedenih potpora su: Adriainvest - inženjering d.o.o., Arbiana d.o.o., Cittar obrt, Happy Tours d.o.o., Hotel Osmine

¹⁹ Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljuju se temeljem pravila iz Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

d.o.o., IV-ER – Kontex –Vatrogasne cijevi d.o.o., La Grisa, Meneghetti d.o.o., Mirjam j.o.o.o., MS Brač Turist d.o.o., Park Hotel d.o.o., Potestas d.o.o., Rotokor d.o.o., Roxanich d.o.o., Sky Beach Apartments d.o.o., Star turist d.o.o., Super igra d.o.o., Šangulin d.o.o., Ugostiteljski obrt Milan i Union d.d.

Isto ministarstvo je i temeljem Programa dodjele državnih potpora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva dodijelilo 769,9 milijuna kuna potpora, a neki od korisnika navedenih potpora su: Alfa Car d.o.o., Arrow d.o.o., Bakrotisak d.d., Bineko d.o.o., BMD Stil d.o.o., Bomark Pak d.o.o., Carta d.o.o., Cedar d.o.o., Hamapharm d.o.o., Internova d.o.o., Iverpan, d.o.o., Kerschoffset d.o.o., Klimaoprema d.d., Lim Samobor d.o.o., Machiper oprema d.o.o., Maravić – inženjering i konstrukcije d.o.o., Mobilisis d.o.o., Plastform d.o.o., Reta d.o.o., Salvus d.o.o., Teh-Cut d.o.o. i VEGA A.T.S. d.o.o.

HAMAG-BICRO je u 2017. godini dodijelio potpore putem subvencija u iznosu od 19,6 milijuna kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, a neki od korisnika potpora su: Aparto d.o.o., Astra international – inženjering d.o.o., Baturina d.o.o., CS Computer systems d.o.o., Dental Biosciences j.d.o.o., Energy plus d.o.o., Etno soul d.o.o., Intis d.o.o., Lubusia d.o.o., Ray of hope d.o.o., Sedam IT d.o.o., Sileo Resorts d.o.o. i Smart sense d.o.o.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) je u 2017. godini dodijelila malim i srednjim poduzetnicima ukupno 5,8 milijuna kuna potpora temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a, najvećim dijelom putem neposrednih subvencija kamata 5,8 milijuna kuna te kroz povoljne zajmove iznos od 40.661,12 kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: Annah d.o.o., Autopraonica Zelina j.d.o.o., Aventador d.o.o., Bococon, Eudoxia d.o.o., Galeb 1950 d.o.o., Licko Mobil d.o.o., Makinja d.o.o., Natura Top d.o.o., Nautica Sail d.o.o., Plitvice Residence, Superior d.o.o., Vukovic Cruising d.o.o. te Zagrebtrans d.o.o.

I potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima su dodjeljivane u 2017. godini u ukupnom iznosu od 516,6 milijuna kuna, te ukoliko bi se pridodale dodijeljenim potporama za male i srednje poduzetnike u iznosu od 946,2 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene malim i srednjim poduzetnicima u 2017. godini iznosile 1.462,8 milijuna kuna. Davatelji potpora male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima su: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 69,6 milijuna kuna, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava s iznosom od 8,2 milijuna kuna, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta s 369,5 milijuna kuna, HAMAG – BICRO s 66,4 milijuna kuna te Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara s iznosom od 2,9 milijuna kuna.

4.1.5. Potpore za usavršavanje²⁰

Potpore za usavršavanje u 2017. godini nisu dodjeljivane od strane davatelja potpora, dok su u 2016. godini dodijeljene u iznosu od 47,7 milijuna kuna, a u 2015. godini u iznosu od 44,7 milijuna kuna.

Tablica 16. Potpore za usavršavanje za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Usavršavanje	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	2,4	0,3	1,0	0,1	-	-
A2 porezne olakšice	45,3	6,0	50,5	6,7	-	-
UKUPNO	44,7	5,9	47,7	6,3	-	-
udio (%) u horizontalnim ciljevima	3,19		2,35		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,95		0,80		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,48		0,45		-	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		-	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1.6. Potpore za kulturu

Potpore za kulturu u 2017. godini su dodijeljene u iznosu od 447,1 milijun kuna i to u obliku subvencija, što je više za 363,8 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 83,3 milijuna kuna, i više su za 377,1 milijun kuna u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 70 milijuna kuna.

Tablica 17. Potpore za kulturu u razdoblju od 2015. do 2017. godine

Kultura	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	70,0	9,2	83,3	11,1	447,1	59,9
UKUPNO	70,0	9,2	83,3	11,1	447,1	59,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	4,67		3,81		20,53	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,40		1,29		6,22	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,71		0,73		3,61	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,02		0,12	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za kulturu u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 3,61 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 6,22 posto. Udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima iznosi 20,53 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,12 posto.

²⁰ Potpore za usavršavanje mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Ministarstvo kulture je dodijelio potpore u iznosu od 12,3 milijuna kuna, Hrvatski audiovizualni centar iznos od 42 milijuna kuna te Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije iznos od 392,8 milijuna kuna.

Ministarstvo kulture dodijelilo je u 2017. godini temeljem programa Hrvatski program izdavanja knjiga za razdoblje 2017. - 2022., potpore u obliku subvencija u iznosu od 12,3 milijuna kuna. Neki od korisnici potpora po navedenom programu su: Društvo hrvatskih književnika, Disput d.o.o., Fraktura d.o.o., Hena com d.o.o., HKZ Hrvatsko slovo d.o.o., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatska dječja knjiga, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski filmski savez, Hrvatsko društvo pisaca, Hrvatsko filološko društvo, Jesenski i Turk, Književni krug Split, Kulturni klub, Matica Hrvatska Zagreb, Meandar media d.o.o., Mediart International, Moderna vremena Info d.o.o., Naklada Ljevak d.o.o., Obrt 'Sandorf', Sveučilište u Zagrebu – Filozofski fakultet, Školska knjiga d.d., Udruga "Crtani romani šou", Udruga KURS, Udruga Sa(n)jam knjige u Istri, V.B.Z. d.o.o., Verbum nakladništvo i knjižarstvo d.o.o., Vuković i Runjić umjetnička organizacija i Zaklada čujem, vjerujem, vidim.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2017. godini za kulturu temeljem Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine potpore u obliku subvencija u iznosu od 392,8 milijuna kuna. Korisnici potpora po navedenom programu su: Đakovačko-osječka nadbiskupija, Franjevački samostan Vukovar, gradovi: Donji Miholjac, Dubrovnik, Korčula, Krapina, Ludbreg, Makarska, Našice, Novska, Osijek, Osijek, Petrinja, Rijeka, Supetar, Trogir i Zadar, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca – Samostan sv. Frane, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Javna ustanova Priroda Šibensko-kninske županije, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Splitsko-dalmatinske županije, More i Krš, Kuća Lauba d.o.o., Međimurska županija, Muzej likovnih umjetnosti Osijek, Muzej Sveti Ivan Zelina, općine: Drenovci, Kršan, Lekenik, Medulin i Tar-Vabriga, zatim Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Primorsko-goranska županija, Sisačko-moslavačka županija, Splitsko-dalmatinska županija, Šibensko-kninska županija te Tehnički muzej Nikola Tesla.

Hrvatski audiovizualni centar je u 2017. godini dodijelio 42 milijuna kuna potpora u obliku subvencija, sukladno programu Poticaji za ulaganje u proizvodnju audiovizualnih djela. Korisnici navedenih potpora su: Aleks produkcija d.o.o., Ambasada film d.o.o., Blue Sky Adriatic, Formula film d.o.o., MP filmska produkcija, Nukleus film d.o.o., Pakt media d.o.o. i Spiritus movens d.o.o.

Potpore male vrijednosti za kulturu te zaštitu kulturne baštine su također dodjeljivane u 2017. godini i to u obliku subvencija u iznosu od 7,3 milijuna kuna, te ukoliko bi se pribrojile dodijeljenim potporama u iznosu od 447,1 milijun kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za kulturu i zaštitu kulturne baštine u 2017. godini iznosile 454,4 milijuna kuna. Navedene potpore male vrijednosti dodjeljivalo je Ministarstvo kulture u iznosu od 6 milijuna kuna te Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 1,3 milijuna kuna.

4.1.7. Potpore za razvoj širokopojasnih mreža²¹

Potpore za razvoj širokopojasnih mreža odnosno za razvoj Interneta i širokopojasnog pristupa Internetu na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima, u 2017. godini isto kao i u 2016. godini nisu dodijeljene, dok je u 2015. godini dodijeljeno 9,4 milijuna kuna subvencija.

Tablica 18. Potpore razvoju širokopojasnih mreža za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Razvoj širokopojasnih mreža	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	9,4	1,2	-	-	-	-
UKUPNO	9,4	1,2	-	-	-	-
udio (%) u horizontalnim ciljevima	2,45		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,36		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,23		-		-	
udio (%) u BDP-u	0,01		-		-	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

²¹ Potpore za razvoj širokopojasnih mreža odnosno za razvoj Interneta i širokopojasnog pristupa Internetu na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Priopćenju Komisije – Smjernica EU o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (Službeni list Europske unije, C 25, od 26. siječnja 2013. godine) koje su na snazi od 27. siječnja 2013. godine i temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

4.2. Regionalne potpore²²

Regionalne potpore su u 2017. godini dodijeljene u iznosu od 2.064,1 milijun kuna, te su više za 1.201,1 milijun kuna u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 863 milijuna kuna, te su više za 1.520,6 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 543,5 milijuna kuna.

Tablica 19. Regionalne potpore za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Regionalne potpore	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	543,5	71,4	863,0	114,6	2.064,1	276,7
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	10,87		13,34		28,72	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	5,50		7,56		16,65	
udio (%) u BDP	0,16		0,25		0,56	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za regionalni razvoj u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 16,65 posto, udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 28,72 posto, dok udio navedenih potpora u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,56 posto.

Tablica 20. Regionalne potpore po instrumentima dodjele za razdoblje od 2015. do 2017. godine (u milijunima kuna)

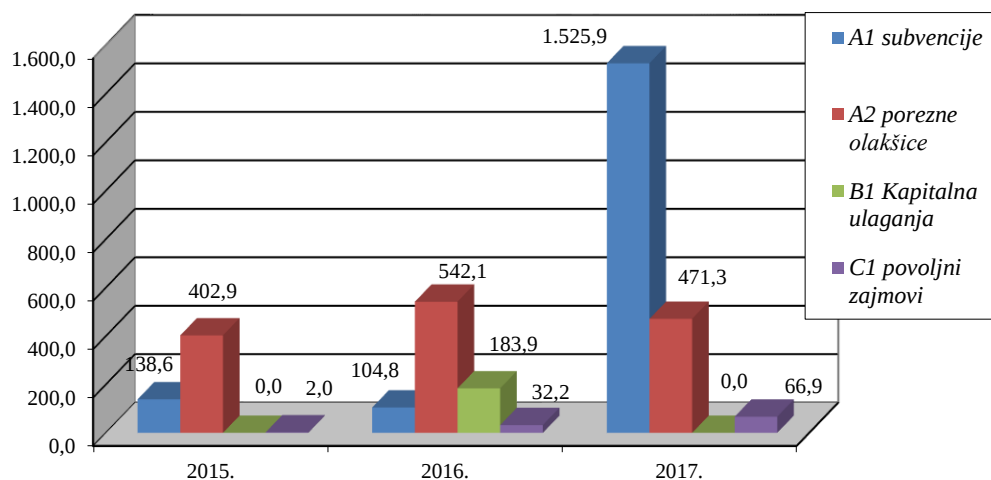
Instrument	2015.	2016.	2017.
A1 subvencije	138,6	104,8	1.525,9
A2 porezne olakšice	402,9	542,1	471,3
B1 Kapitalna ulaganja	-	183,9	-
C1 povoljniji zajmovi	2,0	32,2	66,9
UKUPNO	543,5	863,0	2.064,1

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za regionalni razvoj su prema instrumentima dodjele u 2017. godini dodjeljivane najviše u obliku subvencija putem kojih je dodijeljeno 1.525,9 milijuna kuna ili 73,9 posto regionalnih potpora, kroz porezne olakšice dodijeljeno je 471,3 milijuna kuna ili 22,8 posto, dok je putem povoljnih zajmova dodijeljeno 66,9 milijuna kuna ili 3,3 posto.

²² Regionalne potpore dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 kojom se mijenja Uredba br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine). Intenziteti dodjele regionalne potpore propisani su Kartom regionalnih potpora Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. koju je odobrila Europska komisija odlukom od 11. lipnja 2014. godine pod brojem SA.38668 (2014/N). Rečena karta temelji se na Smjernicama o regionalnim potporama 2014.-2020. (Službeni list Europske unije, C 209, od 23. srpnja 2013. godine).

Slika 15. Regionalne potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2015. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za regionalni razvoj u 2017. godini dodjeljivali su: HBOR u iznosu od 75,6 milijuna kuna, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 858,5 milijuna kuna te Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u iznosu od 1.130 milijuna kuna.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2017. godini poduzetniku Zračna luka Dubrovnik d.o.o. potpore za regionalni razvoj temeljem programa Razvoj Zračne luke Dubrovnik u iznosu od 858,5 milijuna kuna.

HBOR je dodijelio regionalne potpore u 2017. godini temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a u iznosu od 75,6 milijuna kuna, i to kroz povoljne zajmove 66,9 milijuna kuna te putem subvencija 8,7 milijuna kuna. Korisnici navedenih potpora su: Cinelov d.o.o., Dalmanuta d.o.o., Kane d.o.o., Nautica Mare d.o.o., Plitvice Đogaš d.o.o. te Trgovački centar Max Stoja d.o.o.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2017. godini dodijelilo ukupno 1.130 milijuna kuna regionalnih potpora. Najviše potpora je dodijeljeno putem subvencija u iznosu od 658,6 milijuna kuna ili 58,3 posto regionalnih potpora, te je kroz porezne olakšice dodijeljeno 471,4 milijuna kuna ili 41,7 posto.

Isto ministarstvo je temeljem Program dodjele državnih potpora za razvoj poslovne infrastrukture dodijelilo regionalne potpore putem subvencija u iznosu od 610,3 milijuna kuna, a korisnici su razni poduzetnici, županije, općine i gradovi. Županije: Dubrovačko–neretvanska, Krapinsko–zagorska, Ličko–senjska, Međimurska, Virovitičko–podravska i Zadarska, gradovi: Biograd na moru, Buzet, Duga Resa, Garešnica, Grubišno Polje, Ivanić Grad, Koprivnica, Kutina, Lipik, Novalja, Otok, Pleternica, Požega, Prelog, Rijeka, Samobor, Sisak, Šibenik, Trilj, Valpovo, Vinkovci i Vrljika, i općine: Antunovac, Barban, Kistanje, Nijemci i Poličnik. Poduzetnici koji su korisnici navedenih potpora su: Applied ceramics d.o.o., Industrijski park Nova Gradiška d.o.o., Inovativni Zadar d.o.o., Križevački poduzetnički centar d.o.o., Poduzetnički inkubator BIOS d.o.o., Razvojna agencija SI-MO-RA, Razvojna agencija Šibensko-kninske županije, Razvojna agencija Zagreb - TPZ d.o.o., Stari grad d.o.o., Tehnološki park Varaždin d.o.o., Tera Tehnopolis d.o.o. i UNIST Tehnološki park d.o.o.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je također u 2017. godini dodjeljivalo potpore i temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja („Narodne novine“, br. 111/12 i 28/13) putem kojih je korisnicima dodijeljeno 272,2 milijuna kuna, i to putem subvencija iznos od 29,8 milijuna kuna te kroz porezne olakšice 242,4 milijuna kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: Ancona grupa d.o.o., Aquapark Istralandia d.o.o., Atlantic Multipower d.o.o., Belupo lijekovi i kozmetika d.d., Boxmark Leather d.o.o., Comping kompjutorski inženjering d.o.o., Drvo-trgovina d.o.o., Eko papir d.o.o., Elcon Geraetebau, d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Gumiimpex - gumi reciklaža i proizvodnja d.d., Haix obuća d.o.o., Hanjes d.o.o., Hospira Zagreb d.o.o., Hoteli Dubrovačka rivijera d.d., Istraturist Umag d.d., Knauf insulation d.o.o., Končar-generatori i motori d.d., Laguna Novigrad d.d., Laguna trade, d.o.o., MCZ d.o.o., Metalac Sever, Nanobit d.o.o., Nautički centar Trogir d.o.o., Omco Croatia d.o.o., Pan-pek d.o.o., Stolarija - pilana Antun Pečenec d.o.o., TMT d.o.o., Turisthotel d.d., Tvornica turbina d.o.o., Valamar Riviera d.d., Valoviti papir - Dunapack d.o.o., Vulkal d.o.o., Wenker - Križanec d.o.o. i Wollsdorf components d.o.o.

Isto ministarstvo je dodjeljivalo regionalne potpore i temeljem Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, br. 138/06 i 61/11) u iznosu od 158,2 milijuna kuna, i to putem subvencija 743.659,60 kuna te kroz porezne olakšice 157,5 milijuna kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: Adriatica Dunav d.o.o., Alca Zagreb d.o.o., Arche d.o.o., Blitz – Cinestar d.o.o., Cedevida d.o.o., Centrometal d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Đuro Đaković termoelektrična postrojenja d.o.o., Feroimpex d.o.o., Fost Novi d.o.o., Frasson d.o.o., Galko d.o.o., Hospira Zagreb d.o.o., HS Produkt d.o.o., Ivanal tvornica aluminijske konstrukcije d.o.o., Jadran - Galenski laboratorij d.d., Končar - Distributivni i specijalni transformatori d.d., Lidl Hrvatska d.o.o., Magma d.o.o., Mari d.o.o., Midi d.o.o., Mlinar d.d., Muraplast d.o.o., Nexus d.o.o., Proizvodnja PG d.o.o., Prostorija d.o.o., Rotoplast d.o.o., Sardina d.o.o., Spectra - Media d.o.o., Teding d.o.o., Tiskara Zagreb d.o.o., Triko d.o.o., Tromont d.o.o., Tubla d.o.o., Ytres d.o.o. i ZMH Horvat d.o.o.

Također, isto ministarstvo je i sukladno Zakonu o poticanju ulaganja („Narodne novine“, broj 102/15) dodijelilo regionalne potpore u 2017 godini u iznosu od 89,3 milijuna kuna, i to putem subvencija 17,8 milijuna kuna te kroz porezne olakšice 71,5 milijuna kuna. Neki od korisnika su: Almos d.o.o., Andro International d.o.o., Belina d.o.o., CNC-Metal d.o.o., Dogus Marina hoteli d.o.o., Ekoplanet d.o.o., Fornix d.o.o., Gauss d.o.o., Haga Metal d.o.o., Importanne Resort d.d., Inchoo d.o.o., Infobip d.o.o., Jadranski luksuzni hoteli d.d., Kanaan d.o.o., Končar - Metalne konstrukcije d.d., Končar - Mjerni transformatori d.d., Koščal d.o.o., Kronospan CRO d.o.o., L&P Tehnologije d.o.o., Logistika Violeta d.o.o., Marti d.o.o., Mobilar d.o.o., Multinorm d.o.o., Muraplast d.o.o., Nicro D d.o.o., Pet minuta d.o.o., Potestas d.o.o., Prostorija d.o.o., Simplex, d.o.o., Soldus International d.o.o., Span, d.o.o., Suntec d.o.o., TVC Info d.o.o. i Žito d.o.o.

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama za regionalni razvoj u 2017. godini u iznosu od 2.064,1 milijun kuna pridodale i potpore male vrijednosti za regionalne ciljeve u iznosu od 17,9 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih regionalnih potpora dodijeljenih u 2017. godini iznosio 2.082 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti u 2017. godini dodjeljivao je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u iznosu od 15,1 milijun kuna te razne općine, gradovi i županije u iznosu od 2,8 milijuna kuna.

4.3. Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

U 2017. godini i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dodjeljivale su potpore poduzetnicima, međutim u nešto manjim iznosima u odnosu na iznose potpora koje dodjeljuje centralni nivo države, odnosno tijela središnje vlasti, a navedena sredstva imaju najveći utjecaj na povećanje rasta i razvoja gospodarstva odnosno poduzetništva na lokalnoj razini. Prvenstveno županije, gradovi i općine dodjeljuju vlastita proračunska sredstva za ulaganja u komunalnu i cestovnu infrastrukturu, tekuće donacije raznim udrugama, sportskim i kulturno-umjetničkim društvima i ostalim obrazovnim, zdravstvenim i vjerskim ustanovama.

Jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave dodijelile su u 2017. godini ukupno 477,1 milijun kuna potpora, što je više za 417,8 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu, kada su navedene potpore iznosile 59,3 milijuna kuna, te su više za 387,6 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu, kada su iznosile 89,5 milijuna kuna.

Tablica 21. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Potpore na lokalnoj razini	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	85,9	11,3	57,8	7,7	477,1	64,0
B1 udio u temeljnom kapitalu	3,6	0,5	1,5	0,2	-	-
UKUPNO	89,5	11,8	59,3	7,9	477,1	64,0
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,79		0,92		6,64	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,91		0,52		3,85	
udio (%) u BDP-u	0,03		0,02		0,13	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 3,85 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 6,64 posto. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,13 posto.

U 2017. godini, potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su dodjeljivane isključivo putem subvencija u iznosu od 477,1 milijun kuna, a prema kategorijama odnosno ciljevima, dodjeljivane su za zapošljavanje u iznosu od 29,6 milijuna kuna, za audiovizualnu industriju 9,7 milijuna kuna, za kopneni cestovni promet 437,7 milijuna kuna te za kopneni željeznički promet iznos od 82.216,55 kuna.

Grad Zagreb je u 2017. godini ukupno dodijelio 441,3 milijuna kuna subvencija. Temeljem Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2015.-2020., Grad Zagreb je za zapošljavanje dodijelio 28,6 milijuna kuna subvencija, i to 1,4 milijuna kuna poduzetniku LADA d.o.o. za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI te 27,2 milijuna kuna Ustanovi URIHO, za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Također, temeljem Programa Javni prijevoz (Aktivnost Zagrebački električni tramvaj), Grad Zagreb je za kopneni cestovni promet poduzetniku Zagrebački holding d.o.o. dodijelio 403 milijuna kuna. Putem Programa državne potpore za subvencioniranje proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija za razdoblje od 2015. do 2020., za audiovizualnu industriju dodijeljeno je 9,7

milijuna kuna. Korisnici navedenog audiovizualnog programa su: Enter Zagreb d.o.o., HIT FM d.o.o., Laudato TV d.o.o., MT eter d.o.o., Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV), Obiteljski radio d.o.o. (Antena Zagreb), Otvorena televizija Zagreb d.d., Radio 101 d.o.o., Radio Kaj d.o.o., YAMMAT d.o.o., Z1 Televizija d.o.o. te Zagrebački radio Plavi 9 d.o.o.

Istarska županija je u 2017. godini dodijelila 550.000,00 kuna subvencija za zapošljavanje temeljem Pojedinačne državne potpore Istarske županije za zapošljavanje osoba s invaliditetom korisniku Tekop Nova Pula, ustanovi za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Potpore je u 2017. godini dodjeljivao i Grad Pula u ukupnom iznosu od 8,3 milijuna kuna subvencija i to poduzetnicima Pulapromet d.o.o. 7,9 milijuna kuna za kopneni cestovni promet, te Zaštitnoj radionici Tekop Nova 370.000,00 kuna za zapošljavanje.

I ostale općine i gradovi su također bili davatelji državnih potpora te su ukupno dodijelili 26,9 milijuna kuna subvencija. Općine i gradovi, davatelji potpora su: Antunovac, Bakar, Bebrina, Bistra, Bistra, Bosiljevo, Brinje, Brod Moravice, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cres, Čabar, Čavle, Čepin, Delnice, Donji Lapac, Dubrovačko Primorje, Fužine, Generalski Stol, Gornja Vrba, Gospić, Jakovlje, Jelenje, Josipdol, Kijevo, Klinča Sela, Konavle, Kostrena, Kraljevica, Lipik, Lovinac, Lovran, Luka, Mali Lošinj, Marčana, Maruševac, Mošćenička Draga, Obrovac, Opatija, Otočac, Perušić, Plitvička Jezera, Posedarje, Ravna Gora, Sibinj, Skrad, Šibenik, Vinodolska Općina, Viškovo, Vrbnik, Vrhovine, Zagvozđ, Zaprešić, Zemunik Donji te Župa Dubrovačka. Korisnici navedenih potpora su: Autoprijevoz Otočac, Autoprijevoznički obrt Bišćan, Autoprometno poduzeće d.d., Autotrans d.o.o., Autotrans Lika d.d., Autotransport Karlovac d.d., Autoturist Samobor d.o.o., Čazmatrans Dalmacija d.o.o., FILIP prijevoznički obrt, FILS d.o.o., Gaja d.o.o., Gradski prijevoz putnika d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., IVČEK obrt za prijevoz, KD Autotrolej d.o.o., Komunalno društvo Kijevo d.o.o., Libertas - Dubrovnik d.o.o., Liburnija d.o.o., Mandalena d.o.o., Obrt za prijevoz i usluge Lendić, Panturist d.d., Presečki Grupa d.o.o., Prijevoznički obrt Josip Knežević, Samoborček EU Grupa d.o.o., Slavonija Bus d.o.o., Terzić Bus i Zagrebački holding d.o.o.

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama na lokalnoj razini u 2017. godini u iznosu od 477,1 milijun kuna pridodale i potpore male vrijednosti na lokalnoj razini u iznosu od 979,9 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih potpora dodijeljenih na lokalnom nivou u 2017. godini iznosio 1.457 milijuna kuna.

4.4. Sektorske potpore

U 2017. godini, sektorske potpore dodijeljene su u iznosu od 2.467,5 milijuna kuna, što je manje za 893,4 milijuna kuna ili 26,6 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su navedene potpore iznosile 3.360,9 milijuna kuna, te je manje za 400,2 milijuna kuna ili 14 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 2.867,7 milijuna kuna.

Udio sektorskih potpora u 2017. godini u odnosu na ukupno dodijeljene potpore industriji i uslugama iznosi 34,3 posto, dok taj udio u ukupno dodijeljenim potporama (s poljoprivredom i ribarstvom) iznosi 19,9 posto.

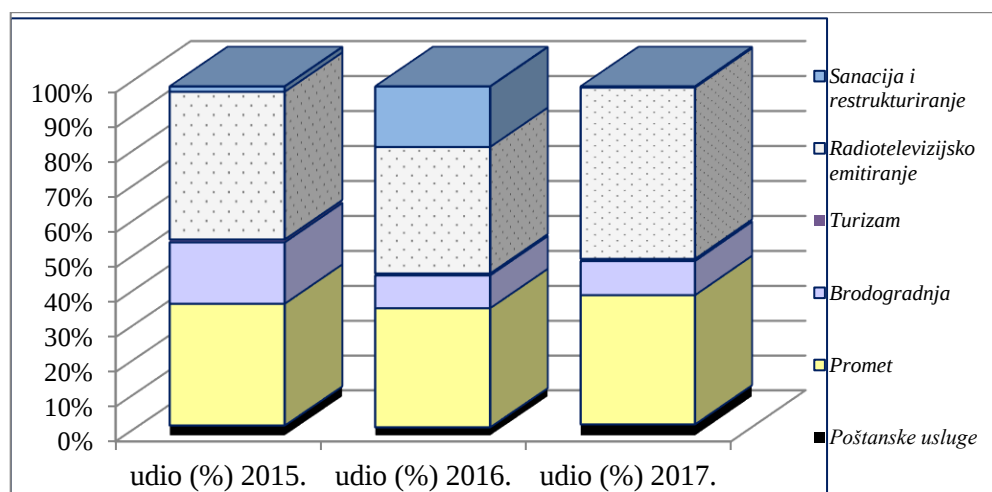
Tablica 22. Sektorske potpore za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Posebni sektori	2015.			2016.			2017.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)
Poštanske usluge	81,8	10,7	0,02	79,0	10,5	0,02	78,8	10,6	0,02
Promet	1.005,0	132,1	0,30	1.152,0	153,0	0,33	917,1	122,9	0,25
Brodogradnja	503,2	66,1	0,15	315,2	41,9	0,09	240,5	32,2	0,07
Turizam	24,1	3,2	0,01	18,6	2,5	0,01	15,6	2,1	0,004
Radiotelevizijsko emitiranje	1.209,9	159,0	0,36	1.215,2	161,4	0,35	1.207,6	161,9	0,33
Sanacija i restrukturiranje	43,7	5,7	0,01	580,9	77,2	0,17	7,9	1,1	0,002
Ukupno	2.867,7	376,9	0,84	3.360,9	446,4	0,96	2.467,5	330,8	0,67

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini, posebnim sektorima je dodijeljeno ukupno 2.467,5 milijuna kuna potpora, gdje se najveći dio potpora odnosi na usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 1.207,6 milijuna kuna odnosno s udjelom u sektorskim potporama od 48,9 posto, zatim potpore sektoru prometa u iznosu od 917,1 milijun kuna ili 37,2 posto, sektoru brodogradnje dodijeljeno je 240,5 milijuna kuna ili 9,8 posto, za poštanske usluge iznos od 78,8 milijuna kuna ili 3,2 posto, sektoru turizma 15,6 milijuna kuna ili 0,6 posto te za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama dodijeljen je iznos od 7,9 milijuna kuna ili 0,3 posto.

Slika 16. Struktura potpora dodijeljenih pojedinim sektorima u razdoblju od 2015. do 2017. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini u dodijeljenim potporama posebnim sektorima prevladavaju subvencije s iznosom od 2.421,3 milijuna kuna ili s udjelom od 98,1 posto, zatim slijede jamstva s iznosom od 34,3 milijuna kuna ili s udjelom od 1,4 posto te porezne olakšice s iznosom od 11,9 milijuna kuna ili 0,5 posto.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

U Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa²³, sadržana su između ostalog i pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa. Navedeni propisi dopuštaju da država članica pod određenim uvjetima može dati naknadu za pružanje navedenih usluga, s obzirom da se takve usluge ne mogu obavljati na odgovarajući način po tržišnim kriterijima, a država članica ima obvezu pokrivanja troškova, odnosno država snosi dio troškova ili ukupne troškove za obavljanje navedenih usluga.

S obzirom na naprijed navedeno, baš u okviru tih sektorskih potpora prevladavaju i potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, i to kao naknada za obavljanje javne usluge u kopnenom, pomorskom i zračnom prometu, uslugama zračnih luka, za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa, za poštanske usluge i električnu energiju, a naknada predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

²³ Službeni list Europske unije, L 7, od 11. siječnja 2012. godine.

Tablica 23. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2017. godini

Kategorija potpore	Naziv potpore	Instrument	Iznos (u mln HRK)
Radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (RTV pristojba)	Subvencije	1.192,3
Poštanske usluge	Državna potpora HP - Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge	Subvencije	78,8
Zračni promet	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	Subvencije	16,0
Pomorski promet	Program državne potpore za liniju 9141 Pula - (Unije - Susak) - Mali Lošinj - Ilovik - Silba - Zadar i obratno za razdoblje od 01.06. 2017. do 31.12.2017.	Subvencije	3,1
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338, 501 i 612	Subvencije	4,4
	Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka, te zaštita okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata	Subvencije	251,9
Kopneni cestovni promet	Nabava autobusa za Gradski prijevoz putnika d.o.o. Osijek	Subvencije	18,0
	Nabava 15 autobusa za potrebe ZET-a	Subvencije	32,0
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	437,7
Željeznički promet	Državna potpora SA.39136 - Potpora za restrukturiranje Hrvatskih željeznica (HŽ Putnički prijevoz d.o.o.)	Subvencije	453,7
	Državna potpora SA.39136 - Potpora za restrukturiranje Hrvatskih željeznica (HŽ Putnički prijevoz d.o.o.)	Protestirana jamstva	8,5
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	0,1
Ukupno			2.496,5

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini, potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u iznosu od 2.496,5 milijuna kuna, što predstavlja udio od 20,1 posto u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj, zatim predstavlja udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga od 34,7 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,68 posto.

Navedene potpore dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 2.488 milijuna kuna ili s udjelom od 99,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, dok je putem aktiviranih odnosno protestiranih jamstava dodijeljeno 8,5 milijuna kuna ili 0,3 posto potpora.

I u 2017. godini, Hrvatska radiotelevizija korisnik je naknade za obavljanje javne usluge odnosno za javno radiotelevizijsko emitiranje te je uprihodila iznos od 1.192,3 milijuna kuna prihoda od pristojbi ili preplate temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2017. godini dodijelila subvencije za obavljanje javne usluge u ukupnom iznosu od 259,4 milijuna kuna poduzetnicima koji obavljaju pomorski prijevoz. Temeljem Programa državne potpore za liniju 9141 Pula - (Unije - Susak) - Mali Lošinj - Ilovik - Silba - Zadar i obratno za razdoblje od 01.06. 2017. do 31.12.2017. poduzetniku Jadrolinija Rijeka, dodijeljen je iznos od 3,1 milijun kuna. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338, 501 i 612, dodijeljeno je ukupno 4,4 milijuna kuna subvencija i to korisnicima: Jadrolinija Rijeka, iznos od 3,2 milijuna kuna, Nautičkom centru Komiža d.o.o. 713.057,53 kuna te poduzetniku Gradski parking d.o.o. iznos od

453.566,46 kuna. Temeljem programa Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka, te zaštita okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata ukupno je dodijeljeno 251,9 milijuna kuna potpora poduzetnicima: Jadrolinija Rijeka 200,5 milijuna kuna, Ivan Tomić 18,1 milijun kuna, G&V Line Iadera d.o.o. 9,5 milijuna kuna, Linijska nacionalna plovidba d.d. 8,3 milijuna kuna, Miatrade d.o.o. 7,9 milijuna kuna, G & V Line d.o.o. 5,1 milijun kuna, KTD Bilan d.o.o. 894.741,64 kuna, RPZ Vrgada 825.516,87 kuna te Porat Ilovik d.o.o. 802.368,64 kuna.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2017. godini za poštanske usluge dodijelilo poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d. iznos od 78,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa državne potpore HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa tzv. univerzalne poštanske usluge.

Također, isto ministarstvo je u 2017. godini dodijelilo Zračnoj luci Osijek d.o.o. 16 milijuna kuna subvencija za zračni promet temeljem Programa očuvanja vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet.

Što se tiče potpora za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljenih kopnenom cestovnom prometu u ukupnom iznosu od 487,7 milijuna kuna, iznos od 437,7 milijuna kuna je dodijeljen na lokalnoj razini, dok je iznos od 50 milijuna kuna dodijelilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Navedeno ministarstvo dodijelilo je 18 milijuna kuna subvencija temeljem programa Nabava autobusa za Gradski prijevoz putnika d.o.o. Osijek poduzetniku Gradski prijevoz putnika d.o.o., dok je 32 milijuna kuna subvencija dodijelilo temeljem programa Nabava 15 autobusa za potrebe ZET-a poduzetniku Zagrebački holding d.o.o. Što se tiče lokalne razine koja je također dodjeljivala subvencije za kopneni cestovni promet za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 437,7 milijuna kuna, neki od davatelja navedenih potpora su: Grad Zagreb koji je dodijelio 403 milijuna kuna poduzetniku Zagrebački holding d.o.o., Grad Pula 7,9 milijuna kuna poduzetniku Pulapromet d.o.o., Grad Zaprešić 5,1 milijun kuna poduzetniku Zagrebački holding d.o.o., Grad Bakar 2,2 milijuna kuna poduzetniku KD Autotrolej d.o.o., Općina Viškovo 2,3 milijuna kuna poduzetniku KD Autotrolej d.o.o., te ostale općine i gradovi koji su dodijelili 17,2 milijuna kuna.

U 2017. godini su se dodjeljivale i potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kopnenom željezničkom prometu, i to u iznosu od 462,3 milijuna kuna. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. temeljem Potpora za restrukturiranje Hrvatskih željeznica iznos od 453,7 milijuna kuna subvencija te su istom poduzetniku protestirana odnosno aktivirana jamstva temeljem istog programa u iznosu od 8,5 milijuna kuna. I na lokalnoj razini su dodjeljivane subvencije u iznosu od 82.216,55 kuna.

4.4.1. Potpore za poštanske usluge

Potpore za poštanske usluge u 2017. godini dodijeljene su u iznosu od 78,8 milijuna kuna i to isključivo putem subvencija, što je manje za 295.997,00 kuna ili 0,3 posto u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 79 milijuna kuna, te je manje za 3 milijuna kuna ili 3,7 posto u odnosu na 2015. godinu kada su potpore iznosile 81,8 milijuna kuna.

Tablica 24. Potpore za poštanske usluge za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Poštanske usluge	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	81,8	10,7	79,0	10,5	78,8	10,6
UKUPNO	81,8	10,7	79,0	10,5	78,8	10,6
udio (%) u posebnim sektorima	2,85		2,35		3,19	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,64		1,22		1,10	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,83		0,69		0,64	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,02		0,02	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za poštanske usluge u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,64 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 1,1 posto. Udio navedenih potpora u posebnim sektorima iznosi 3,19 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,02 posto.

U 2017. godini Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je za poštanske usluge dodijelilo poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d. iznos od 78,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa državne potpore HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa (univerzalne poštanske usluge).

4.4.2. Potpore prometu

U 2017. godini potpore u sektoru prometa dodijeljene su u iznosu od 917,1 milijun kuna, što je manje za 234,9 milijuna kuna ili 20,4 posto u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 1.152 milijuna kuna, te je manje za 87,9 milijuna kuna ili 8,7 posto u odnosu na 2015. godinu kada su potpore iznosile 1.005 milijuna kuna.

Tablica 24. Potpore sektoru prometa za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Promet	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Kopneni željeznički promet	600,6	78,9	723,4	96,1	462,2	62,0
Kopneni promet ostali (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima)	-	-	-	-	167,6	22,5
Pomorski promet	309,6	40,7	331,6	44,0	271,3	36,4
Zračni promet	94,8	12,5	97,0	12,9	16,0	2,1
UKUPNO	1.005,0	132,1	1.152,0	153,0	917,1	122,9
udio (%) u posebnim sektorima	35,05		34,28		37,17	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	20,11		17,80		12,76	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	10,18		10,09		7,40	
udio (%) u BDP-u	0,30		0,33		0,25	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini udio potpora u sektoru prometa u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 7,4 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 12,76 posto. Udio navedenih potpora u posebnim sektorima iznosi 37,17 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,25 posto.

U navedenom sektoru prometa u 2017. godini najveći dio potpora odnosi se na kopneni željeznički promet u iznosu od 462,2 milijuna kuna ili s udjelom dodijeljenih potpora u sektoru prometa od 50,4 posto, na pomorski promet se odnosi 271,3 milijuna kuna ili 29,6 posto udjela, na ostali kopneni promet koji uključuje cestovni promet te promet unutarnjim plovnim putovima odnosi se iznos od 167,6 milijuna kuna ili 18,3 posto udjela te se na zračni promet odnosi 16 milijuna kuna ili 1,7 posto.

Tablica 25. Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje od 2015. do 2017. godine (u milijunima kuna)

	2015.	2016.	2017.
A1 subvencije	910,2	865,5	896,7
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	-	27,8	11,9
D jamstva	-	250,0	-
D plaćanja za aktivirana jamstva	94,8	8,7	8,5
Ukupno	1.005,0	1.152,0	917,1

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru prometa u 2017. godini dodjeljivane su u najvećem dijelu putem subvencija i to u iznosu od 896,7 milijuna kuna odnosno s udjelom od 97,8 posto u ukupno dodijeljenim potporama sektoru prometa, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 11,9 milijuna kuna ili 1,3 posto, te kroz plaćanja za aktivirana jamstava dodijeljeno je 8,5 milijuna kuna odnosno 0,9 posto.

U **željezničkom prometu** u 2017. godini, potpore su dodijeljene u iznosu od 462,2 milijuna kuna te su manje za 261,2 milijuna kuna ili 36,1 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 723,4 milijuna kuna, i manje su za 138,4 milijuna kuna ili 23 posto u odnosu na 2015. godinu, kada su iznosile 600,6 milijuna kuna. Potpore željezničkom prometu imaju udio od 3,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 50,4 posto u sektoru prometa. Najveći dio navedenih potpora dodijeljen je putem subvencija u iznosu od 453,7 milijuna kuna ili 98,2 posto, te kroz plaćanja za aktivirana jamstva 8,5 milijuna kuna ili 1,8 posto. Iako je u sektoru željezničkog prometa u 2017. godini dodijeljen iznos od 462,2 milijuna kuna, iz državnog proračuna dodijeljeno je i znatno više sredstava koja se uglavnom odnose na obnovu i modernizaciju infrastrukture te se ne smatraju državnim potporama sukladno Zakonu, stoga sukladno navedenom nisu niti prikazane u ovom Izvješću.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2017. godini dodijelilo 462,2 milijuna kuna potpora poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. kao program Potpore za restrukturiranje Hrvatskih željeznica (HŽ Putnički prijevoz d.o.o. – Državna potpora SA.39136), koji je obuhvaćen Programom restrukturiranja o kojima odlučuje Europska komisija, i to putem subvencija u iznosu od 453,7 milijuna kuna te 8,5 milijuna kuna kroz protestirana državna jamstva. Također, isto ministarstvo je dodijelilo i potpore male vrijednosti istom poduzetniku, HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za program Izrade

studije izvedivosti – nabave putničkih vlakova kao kapitalna ulaganja u iznosu od 850.000,00 kuna.

Potpore ostalom **kopnenom prometu** (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima), dodijeljen je u 2017. godini u iznosu od 167,6 milijuna kuna, te se takve iste potpore dodjeljuju i na lokalnoj razini, što je u ovom Izvješću prikazano u Poglavlju 4.3. Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je 50 milijuna kuna subvencija za kopneni cestovni promet te 117,6 milijuna kuna subvencija za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima. Iznos za kopneni cestovni promet od 50 milijuna kuna subvencija koji je dodijeljen, odnosi se na program Nabave 15 autobusa za potrebe ZET-a u iznosu od 32 milijuna kuna te program Nabave autobusa za Gradski prijevoz putnika d.o.o. Osijek u iznosu od 18 milijuna kuna. Potpore koje je navedeno ministarstvo dodijelilo za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima putem subvencija u iznosu od 117,6 milijuna kuna odnosi se na Izgradnju terminala za pretovar rasutih tereta u luci Osijek. Također, isto ministarstvo je dodjeljivalo i potpore male vrijednosti za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima putem subvencija u iznosu od 219.821,46 kuna temeljem Programa potpore brodarima unutarnje plovidbe u nacionalnom prijevozu.

Potpore **pomorskom prometu** u 2017. godini dodijeljene su u iznosu od 271,3 milijuna kuna, te su manje za 60,3 milijuna kuna ili 18,2 posto u odnosu na 2016. godinu kada je dodijeljeno 331,6 milijuna kuna, te su manje za 38,3 milijuna kuna ili 12,4 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 309,6 milijuna kuna. Potpore u 2017. godini dodjeljivane su putem subvencija u iznosu od 259,4 milijuna kuna ili 95,6 posto te kroz porezne olakšice u iznosu od 11,9 milijuna kuna ili 4,4 posto. U 2017. godini potpore pomorskom sektoru u ukupnim potporama imaju udio od 2,2 posto, dok taj udio u sektoru prometa iznosi 29,6 posto.

U 2017. godini Agencija za obalni linijski pomorski promet je dodijelila potpore pomorskom prometu u ukupnom iznosu od 259,4 milijuna kuna isključivo putem subvencija. Temeljem programa Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka, te zaštita okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata dodijeljeno je 251,9 milijuna kuna, a korisnici navedenih potpora su: Jadrolinija Rijeka, Tomić Ivan, G&V Line Iadera d.o.o., Linijska nacionalna plovidba d.d., Miatrade d.o.o., G & V Line d.o.o., KTD Bilan d.o.o., RPZ Vrgada te Porat Ilovik d.o.o. Ista Agencija je i temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama 338, 501 i 612 dodijelila 4,4 milijuna kuna i to korisnicima: Jadrolinija Rijeka, Nautički centar Komiza d.o.o. te Gradski parking d.o.o. Isto tako, temeljem Programa državne potpore za liniju 9141 Pula (Unije – Susak) – Mali Lošinj – Ilovik – Silba – Zadar i obratno za razdoblje od 01. lipnja 2017. do 31. prosinca 2017. godine dodijeljeno je 3,1 milijun kuna, a jedini korisnik navedene potpore je Jadrolinija Rijeka.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2017. godini dodijelilo potpore pomorskom prometu u ukupnom iznosu od 11,9 milijuna kuna putem oprosta poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica temeljem Programa državnih potpora u obliku poreza po tonaži broda odnosno Uvođenja sustava poreza po tonaži broda u korist međunarodnog, a korisnici navedene potpore su poduzetnici: Tankerska plovidba d.d.

s iznosom od 10,5 milijuna kuna, Uljanik plovidba pomorski promet d.d. s iznosom od 753.539,42 kuna te Makar Navis d.o.o. s 541.809,57 kuna.

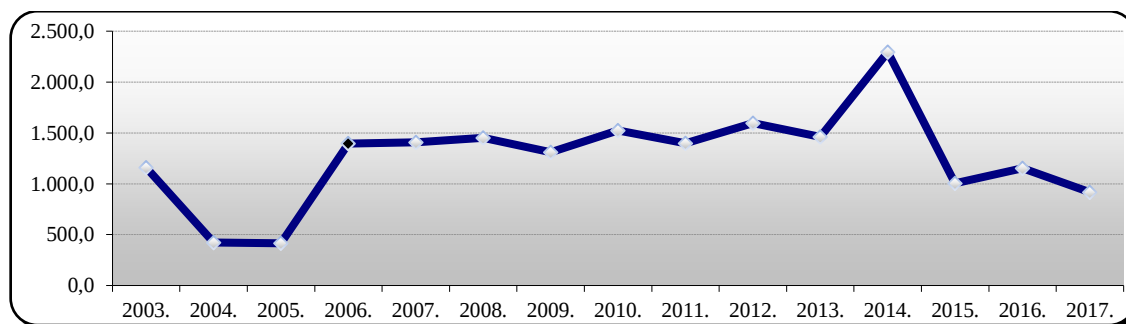
Potpore **zračnom prometu** u 2017. godini dodijeljene su isključivo putem subvencija i to u ukupnom iznosu od 16 milijuna kuna, što je manje za 81 milijun kuna ili 83,5 posto u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 97 milijuna kuna, te je manje za 78,8 milijuna kuna ili 83,1 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 94,8 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 0,1 posto, a u potporama sektoru prometa 1,7 posto. Navedene potpore dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem subvencija, temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet i to poduzetniku Zračna luka Osijek d.o.o.

Glede državnih potpora za zračni promet napominjemo da se na dodjelu državnih potpora za zračni promet koje ne premašuju godišnji iznos od 15 milijuna eura u kunskoj protuvrijednosti primjenjuje Odluka Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, L7, od 11. siječnja 2012.; u daljnjem tekstu: Odluka Komisije).

Programe/pojedinačne državne potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje se dodjeljuju temeljem Odluke Komisije nije potrebno dostavljati Ministarstvu financija radi dobivanja mišljenja o usklađenosti s Odlukom Komisije već je podatke o njihovim iznosima i korisnicima potrebno bez odgode unijeti u Registar, kako to propisuje članak 5. Pravilnika, a kako bi ih Ministarstvo financija moglo pravodobno uključiti u Godišnje izvješće o državnim potporama. Također, državne potpore iz Odluke Komisije nije potrebno dostavljati na odobrenje Europskoj komisiji, već je država članica u obvezi svake dvije godine dužna podnositi Europskoj komisiji izvješće o potporama, kako je to propisano u članku 9. Odluke Komisije.

Ukoliko državne potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa ne ispunjavaju uvjete iz Odluke Komisije prema kojima se smatraju izuzetim od obveze prijave Europskoj komisiji, takve državne potpore davatelj je u obvezi preko Ministarstva financija prijaviti Europskoj komisiji i u tom slučaju primjenjuje se Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne sluge (Službeni list Europske unije, C8, 11. siječnja 2012.).

Slika 17. Potpore dodijeljene sektoru prometa za razdoblje od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.3. Potpore brodogradnji²⁴

U 2017. godini potpore sektoru brodogradnje dodijeljene su u iznosu od 240,5 milijuna kuna što je manje za 74,7 milijuna kuna ili 23,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada je dodijeljeno 315,2 milijuna kuna, te je manje za 262,7 milijuna kuna ili 52,2 posto u odnosu na 2015. godinu kada je dodijeljeno 503,2 milijuna kuna potpora sektoru brodogradnje.

Tablica 26. Potpore sektoru brodogradnje za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Brodogradnja	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	448,1	58,9	312,6	41,5	222,6	29,8
D jamstva	55,1	7,2	2,6	0,3	17,9	2,4
UKUPNO	503,2	66,1	315,2	41,9	240,5	32,2
udio (%) u posebnim sektorima	17,55		9,38		9,75	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	10,07		4,87		3,35	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	5,09		2,76		1,94	
udio (%) u BDP-u	0,15		0,09		0,07	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora sektoru brodogradnje u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 1,94 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 3,35 posto, udio navedenih potpora u posebnim sektorima iznosi 9,75 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,07 posto.

Potpore sektoru brodogradnje u 2017. godini dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 222,6 milijuna kuna odnosno s udjelom od 92,6 posto u sektoru brodogradnje te putem izdanih jamstava u iznosu od 17,9 milijuna kuna ili 7,4 posto. Dodijeljene potpore odnose se isključivo na restrukturiranje brodogradilišta temeljem odobrenih planova restrukturiranja velikih hrvatskih brodogradilišta, te je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u 2017. godini dodijelilo ukupno 240,5 milijuna kuna potpora za restrukturiranje brodogradnje, od čega Brodograđevnoj industriji 3. Maj d.d. iznos od 133,6 milijuna kuna subvencija, dok je Brodograđevnoj industriji Brodosplit d.d. dodijeljeno 89 milijuna kuna subvencija te 17,9 milijuna kuna izdanih jamstava.

U 2017. godini nije bilo protestiranih odnosno aktiviranih jamstava u sektoru brodogradnje, međutim, sveukupno su izdana jamstva svim brodogradilištima u iznosu od 723,9 milijuna kuna, a samo se dio tog iznosa od 17,9 milijuna kuna smatra državnim potporom dodijeljenom putem izdanih jamstava. Jamstva su izdana brodogradilištima za financiranje novogradnji, osiguranje avansnih uplata, a iznos ekvivalenata naveden je u obrazloženjima uz Prijedloge odluka o davanju jamstava koji se upućuju na donošenje Vladi Republike Hrvatske. Poduzetniku Brodosplit – Holding d.o.o. je u 2017. godini za osiguranje izdavanja bankarskih garancija radi osiguranja avansnih uplata kupca broda novogradnje 484 izdano 266,2 milijuna kuna jamstava, a

²⁴ U sektoru brodogradnje mogu se dodijeliti regionalne potpore sukladno karti regionalnih potpora, potpore u obliku kredita, jamstava dok se poduzetnicima u teškoćama mogu dodijeliti samo državne potpore za restrukturiranje.

samo se dio tog iznosa od 17,9 milijuna kuna smatra državnom potporom u izdanim jamstvima.

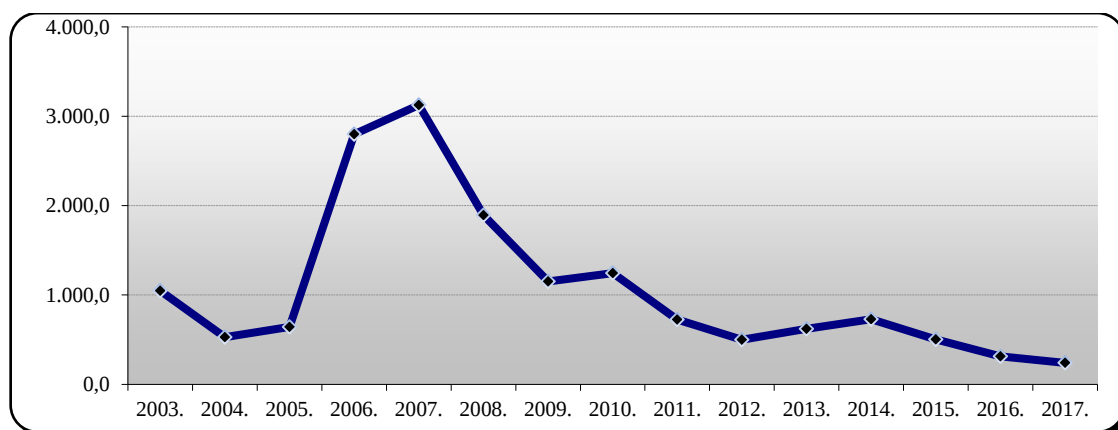
Tablica 27. Potpore sadržane u izdanim jamstvima danim sektoru brodogradnje za razdoblje od 2015. do 2017. godine (u milijunima kuna)

	Izdana državna jamstva sektoru brodogradnje	2015.	2016.	2017.
1.	Izdana jamstva	1.002,3	146,1	266,2
2.	Izdana jamstva za Uljanik Brodogradilište d.d.	3.611,7	1.348,9	457,7
3.	Izdana državna jamstva za brodogradnju ukupno (1.+2.)	4.614,0	1.495,0	723,9
4.	Potpore u izdanim jamstvima	55,1	2,6	17,9

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Iznos elementa državne potpore sadržane u državnim jamstvima za kredite brodogradilišta, se izračunavao u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer je, sukladno odobrenim planovima restrukturiranja, otplatu konkretnih kredita brodogradilišta, kao poduzetnika u teškoćama, preuzela država. Međutim, budući da se na primljene avanse od kupaca brodova u pravilu ne plaća kamata, iznos elementa potpore sadržane u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta izračunat je kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za avanse. Temeljem odredbi iz Okvira o državnim potporama brodogradnji, državna jamstva smatraju se dodijeljenima u trenutku kada su izdana, a ne kada su protestirana.

Slika 18. Potpore dodijeljene sektoru brodogradnje za razdoblje od 2003. do 2017. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.4. Potpore turizmu

U 2017. godini u sektoru turizma dodijeljene su potpore u iznosu od 15,6 milijuna kuna isključivo putem subvencija, što je manje za 3 milijuna kuna ili 16,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 18,6 milijuna kuna, te je manje za 8,5 milijuna kuna ili 35,3 posto u odnosu na 2015. godinu kada su navedene potpore iznosile 24,1 milijun kuna.

Tablica 28. Potpore u turizmu za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Turizam	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	24,1	3,2	18,6	2,5	15,6	2,1
UKUPNO	24,1	3,2	18,6	2,5	15,6	2,1
udio (%) u posebnim sektorima	0,84		0,55		0,63	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,48		0,29		0,22	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,24		0,16		0,13	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,004	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u turizmu u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,13 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,22 posto. Udio navedenih potpora u posebnim sektorima iznosi 0,63 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,004 posto.

Ministarstvo turizma je u 2017. godini dodijelilo potpore u iznosu od 15,6 milijuna kuna subvencija temeljem programa Poticaj za uspjeh. Neki od korisnika navedenih potpora su: Andro International d.o.o., Boutique hoteli Zadar d.o.o., Eurodom trgovina d.o.o., Fos d.o.o., Geo – Teo d.o.o., Hotel Mauro d.o.o., Hotel Punta Osejava Kanovele d.o.o., Krišto turizam d.o.o., Kukuriku d.o.o., L. Turist d.o.o., Luna hotel d.o.o., MCR d.o.o., Meneghetti d.o.o., Mimoza d.o.o., Procom d.o.o., Stara Knežija d.o.o., Ture d.o.o., V.E.M.S. d.o.o., Vila Ružica d.o.o. te Virtus Maritima d.o.o.

Ukoliko bi se u 2017. godini dodijeljenim potporama u sektoru turizma u iznosu od 15,6 milijuna pribrojile i potpore male vrijednosti u iznosu od 35,6 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos potpora u 2017. godini dodijeljen za poticanje razvoja turizma iznosio 51,2 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore u sektoru turizma su u 2017. godini dodijeljene u iznosu od 35,6 milijuna kuna putem subvencija te neposrednih subvencija kamata, a iste je dodjeljivalo Ministarstvo turizma te Hrvatska turistička zajednica. Ministarstvo turizma je dodijelilo 25,3 milijuna kuna temeljem Programa Konkurentnost turističkog gospodarstva, Programa Razvoj turizma na selu te Programa "Razvoj turizma u malom gospodarstvu 2001.-2003. godine", dok je Hrvatska turistička zajednica dodijelila 10,3 milijuna kuna sukladno programu Potpore male vrijednosti.

4.4.5. Potpore za sanaciju i restrukturiranje²⁵

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama su u 2017. godini dodijeljene u iznosu od 7,9 milijuna kuna što je manje za 573 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 580,9 milijuna kuna, odnosno manje su za 35,8 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu kada su te potpore iznosile 43,7 milijuna kuna. Isključivi instrument dodjele navedenih potpora u 2017. godini su protestirana jamstva.

²⁵ Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama mogle su se dodijeliti sukladno propisima Europske unije, odredbama iz Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (Službeni list EU, C 249014, od 31. srpnja 2014. godine), koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine.

Tablica 29. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Sanacija i restrukturiranje	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
B1 kapitalna ulaganja	24,8	3,3	572,6	76,0	-	-
C1 povoljni zajmovi	6,9	0,9	-	-	-	-
D protestirana jamstva	12,0	1,6	8,3	1,1	7,9	1,1
UKUPNO	43,7	5,7	580,9	77,2	7,9	1,1
udio (%) u posebnim sektorima	1,52		17,28		0,32	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,87		8,98		0,11	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,44		5,09		0,06	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,17		0,002	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,06 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,11 posto. Udio navedenih potpora u posebnim sektorima iznosi 0,32 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,002 posto.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta davatelj je potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, te su aktivirana odnosno protestirana jamstva poduzetniku Imunološki zavod d.d. u iznosu od 7,9 milijuna kuna.

4.4.6. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje²⁶

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljene su u 2017. godini u iznosu od 1.207,6 milijuna kuna, što je manje za 7,6 milijuna kuna ili 0,6 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 1.215,2 milijuna kuna, te su manje za 2,3 milijuna kuna ili 0,2 posto u odnosu na 2015. godinu kada su iznosile 1.209,9 milijuna kuna. Instrumenti dodjele navedenih potpora u 2017. godini su subvencije u iznosu od 15,3 milijuna kuna te RTV pristojba u iznosu od 1.207,6 milijuna kuna.

Tablica 30. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Radiotelevizijsko emitiranje	2015.		2016.		2017.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	16,0	2,1	22,9	3,0	15,3	2,1
A1 RTV pristojba	1.193,9	156,9	1.192,3	158,4	1.192,3	159,8
UKUPNO	1.209,9	159,0	1.215,2	161,4	1.207,6	161,9
udio (%) u posebnim sektorima	42,19		36,16		48,94	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	24,21		18,78		16,80	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	12,25		10,64		9,74	
udio (%) u BDP-u	0,36		0,35		0,33	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

²⁶ Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje mogle su se dodijeliti temeljem Priopćenja Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Službeni list EU, C 257, od 27. listopada 2009.).

Udio potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 9,74 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 16,8 posto. Udio navedenih potpora u posebnim sektorima iznosi 48,94 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,33 posto.

Hrvatska radiotelevizija je korisnik potpore i u 2017. godini u iznosu od 1.192,3 milijuna kuna putem radiotelevizijske pristojbe za javno radiotelevizijsko emitiranje, koja se dodjeljuje temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja, a obveza plaćanja pristojbe za radiotelevizijsko emitiranje uspostavljena je svim vlasnicima radijskih i televizijskih prijemnika, te iznosi 80,00 kuna mjesečno, a visina pristojbe ne može biti viša od 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće.

Agencija za elektroničke medije, u 2017. godini dodijelila je potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 15,3 milijuna kuna, temeljem Programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija sukladno Zakonu o elektroničkim medijima i Pravilniku o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Korisnici navedenih potpora su: CIK dr. Božo Milanović d.o.o., Dubrovačka televizija d.o.o., Glas Podravine d.o.o., Hrvatski radio Čakovec d.o.o., Hrvatski radio Otočac d.o.o., Informativni centar Virovitica d.o.o., Kanal RI d.o.o., KA – Vision d.o.o., Laudato TV d.o.o., Megamix d.o.o., Mijor d.o.o., Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV), Novi Radio – Zadar d.o.o., OAR d.o.o., Otvorena televizija Zagreb d.d., Planex Radio d.o.o., Radio 047 d.o.o., Radio Delta d.o.o., Radio Kaj d.o.o., Radio M j.t.d., Radio Ragusa d.o.o., Radio Senj d.o.o., Sjever sjeverozapad d.o.o., Slavonsko-brodska televizija d.o.o., Studio M d.o.o., Televizija Dalmacija d.o.o., Televizija Jadran d.o.o., Televizija Slavonije i Baranje d.o.o., Televizija Šibenik d.o.o., TV Istra d.o.o., TV Nova d.o.o., Val Media d.o.o., Varaždinska televizija d.o.o., VTV d.o.o. te Z1 televizija d.o.o.

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama za javno radiotelevizijsko emitiranje u 2017. godini u iznosu od 1.207,6 milijuna kuna pribrojile i potpore male vrijednosti u iznosu od 57,3 milijuna kuna koje su dodjeljivali Agencija za elektroničke medije i Hrvatski audiovizualni centar, tada bi ukupan iznos potpora za navedeni sektor u 2017. godini iznosio 1.264,9 milijuna kuna.

5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

U 2017. godini, potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore²⁷ dodijeljene su u iznosu od 979,9 milijuna kuna, što je više za 278,5 milijuna kuna odnosno 39,7 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su *de minimis* potpore dodijeljene u iznosu od 701,4 milijuna kuna, te su više za 462,7 milijuna kuna ili 89,5 posto u odnosu na 2015. godinu, kada su iznosile 517,2 milijuna kuna.

I u 2017. godini, kao i u ranijim razdobljima, potpore male vrijednosti su najvećim dijelom dodijeljene putem subvencija s udjelom od 81,9 posto, kroz porezna oslobođenja i izuzeća 7,3 posto, jamstva 3 posto, neposredne subvencije kamata 2,8 posto, kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa 2,2 posto, putem povoljnih zajmova 2 posto, dok se ostalih 0,8 posto odnosi na kapitalna ulaganja, prodaju državne imovine pod povoljnim uvjetima, otpis duga, plaćanja za opozvana jamstva, odgodu pri plaćanju duga, oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike te zajmove poduzetnicima u teškoćama.

Iako se u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, odnosno članka 2. podstavka 2. Zakona, potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore ne smatraju državnim potporama, s obzirom da iznos kunske protuvrijednosti od 200.000,00 eura kojeg poduzetnik može dobiti u razdoblju od 3 fiskalne godine, neovisno o instrumentu dodjele i razini davatelja potpore male vrijednosti, ne može značajno narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, kako to proizlazi i iz relevantnih propisa Europske komisije, u ovom Izvješću su prikazani podaci o navedenim potporama, jer se ipak značajan iznos navedeni potpora dodjeljuje na godišnjoj razini poduzetnicima odnosno korisnicima tih potpora, a dodijeljene *de minimis* potpore u 2017. godini u iznosu od 979,9 milijuna kuna nisu zanemariv iznos.

Prilikom dodjele *de minimis* potpora, nije potrebno odobrenje niti Europske komisije, niti je navedene programe potrebno prijaviti Ministarstvu financija radi izdavanja mišljenja o njihovoj usklađenosti s pravilima o potporama, već se sukladno članku 10. Zakona, propisuje da se *de minimis* potpore dodjeljuju u skladu s važećom uredbom Europske komisije kojom se uređuju potpore male vrijednosti. Upravo iz navedenih razloga većina davatelja navedenih potpora svoja sredstva često dodjeljuju upravo putem *de minimis* potpora što u stvari posljedično dovodi i do činjenice da je riječ o značajnim izdvajanjima proračunskih sredstava koje svi davatelji na svim razinama dodjeljuju poduzetnicima odnosno korisnicima potpora male vrijednosti.

²⁷ Potpore male vrijednosti ili *de minimis* potpore dodjeljuju se temeljem pravila propisanih Uredbom Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora u funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (Službeni list Europske unije, L 352, od 24. prosinca 2013.) koja se primjenjuje od 1. siječnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine.

Tablica 33. Potpore male vrijednosti dodijeljene u razdoblju od 2015. do 2017. godine

Potpore male vrijednosti	2015.	2016.	2017.
	mln HRK	mln HRK	mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	22,6	29,5	27,4
A1 Subvencije	295,4	404,9	803,0
A1 Oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike	0,1	-	-
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	90,3	100,3	71,4
A2 Otpis duga	-	1,9	0,2
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	18,7	21,8	21,8
A2 Odgode pri plaćanju poreza	-	-	0,1
B1 Kapitalna ulaganja	55,8	101,4	3,4
B1 Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	-	3,1	3,9
C1 Povoljni zajmovi	1,9	2,3	19,4
C1 Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	-	1,0	-
D Jamstva	32,4	35,2	29,2
D Plaćanja za opozvana jamstva	-	-	0,1
UKUPNO	517,2	701,4	979,9

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Od ukupno dodijeljenih *de minimis* potpora u 2017. godini, u iznosu od 979,9 milijuna kuna, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su 819,1 milijun kuna ili 83,6 posto, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 160,8 milijuna kuna ili 16,4 posto *de minimis* potpora.

U 2017. godini, potpore male vrijednosti, prema dostavljenim podacima od strane davatelja potpora u Registar, dodjeljivali su:

– Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta dodijelilo je ukupno 369,5 milijuna kuna *de minimis* potpora putem subvencija malim i srednjim poduzetnicima, i to kroz sljedeće programe: Program dodjele potpora male vrijednosti E-impuls 236,1 milijun kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za inovacije novoosnovanih malih i srednjih poduzetnika 63,4 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva MSP 32,8 milijuna kuna, Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih internacionalizaciji poslovanja malih i srednjih poduzetnika 14,6 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih ocjeni sukladnosti i certifikaciji proizvoda 10,3 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih poboljšanju konkurentnosti i učinkovitosti malih i srednjih poduzetnika u područjima s razvojnim posebnostima kroz informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) 6 milijuna kuna, Očuvanje i razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta 4,8 milijuna kuna, Cijeloživotno obrazovanje za obrtništvo 834.827,20 kuna, Kreditom do uspjeha 2014. (Mjera 1) 722.928,19 kuna te Kreditom do uspjeha 2014. (Mjera 2) 22.068,09 kuna.

– Ministarstvo poljoprivrede ukupno je dodijelilo 22,1 milijun kuna *de minimis* potpora putem subvencija, od čega se na sektorski razvoj odnosi iznos od 18,3 milijuna kuna koji je dodijeljen temeljem Programa potpora male vrijednosti za razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske, te je za poljoprivredu dodijeljeno ukupno 3,8 milijuna kuna. Za poljoprivredu su potpore dodijeljene temeljem Programa potpora za organizaciju manifestacija u 2017. godini (2,7 milijuna kuna), temeljem programa Sufinanciranja rada uzgojnih organizacija u stočarstvu (645.050,00 kuna) te kroz Program „Potpora skupinama proizvođača za izradu Specifikacije poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda za zaštitu naziva oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog

podrijetla ili kao zajamčeno tradicionalni specijalitet“ u 2017. godini (447.000,00 kuna).

– Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je ukupno 79,9 milijuna kuna *de minimis* potpora, od čega se na male i srednje poduzetnike odnosi iznos od 69,6 milijuna kuna dodijeljen kroz porezne olakšice putem programa Porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima, zatim je za zapošljavanje dodijeljeno 9 milijuna kuna subvencija putem programa Potpore male vrijednosti u 2017. godini otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta, te je za kulturu dodijeljeno 1,3 milijuna kuna subvencija kroz Program dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine.

– Ministarstvo turizma dodijelilo je ukupno 25,3 milijuna kuna za turizam sukladno programima: Konkurentnost turističkog gospodarstva 24,2 milijuna kuna subvencija, Razvoj turizma na selu 1,1 milijun kuna subvencioniranih kamata te Razvoj turizma u malom gospodarstvu 2001. – 2003. godine 15.473,06 kuna subvencioniranih kamata.

– Ministarstvo kulture dodijelilo je za kulturu 6 milijuna kuna subvencija, i to sukladno programu Poduzetništvo u kulturi za područje nakladništva i knjižarstva iznos od 4 milijuna kuna te putem programa Poduzetništvo u kulturi 2 milijuna kuna.

– Ministarstvo hrvatskih branitelja dodijelilo je 5,4 milijuna kuna subvencija za zapošljavanje temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2014. do 2017. godine.

– Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je 1,1 milijun kuna potpora male vrijednosti, i to za kopneni željeznički promet temeljem programa Izrada studije izvedivosti (nabava putničkih vlakova) HŽ Putnički prijevoz d.o.o. 850.000,00 kuna kapitalnih ulaganja te za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima temeljem Programa potpore brodarima unutarnje plovidbe u nacionalnom prijevozu iznos od 219.821,46 subvencija.

– Carinska uprava Ministarstva financija dodijelila je putem poreznih olakšica 195.061,98 kuna temeljem programa Povrata plaćene trošarine na plinsko ulje za pogon strojeva za pripremu površina u razminiranju, s ciljem ublažavanja ili otklanjanja šteta prouzročenih ratnim okolnostima.

– Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava dodijelilo je 8,2 milijuna kuna subvencija malim i srednjim poduzetnicima sukladno Programu dodjele potpora male vrijednosti za poticanje društvenog poduzetništva.

– Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja dodijelilo je energetsom sektoru 21,3 milijuna kuna subvencija putem Programa dodjele potpora male vrijednosti (*de minimis*) za energetske obnovu višestambenih zgrada.

– HAMAG – BICRO dodijelio je ukupno 66,4 milijuna kuna malim i srednjim poduzetnicima, i to putem programa Jamstva (21,4 milijuna kuna jamstava), putem programa ESIF Pojedinačna jamstva (17,9 milijuna kuna subvencija i 7,8 milijuna kuna jamstava), programa ESIF Mali investicijski zajam (16,5 milijuna kuna povoljnih

zajmova i 12.987,45 zajmova poduzetnicima u teškoćama) te kroz program ESIF Mikro zajmovi (2,8 milijuna kuna povoljnih zajmova).

– HBOR je temeljem Pravilnika o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a dodijelio ukupno 2,4 milijuna kuna, i to putem subvencija 2.415.193,85 kuna, putem povoljnih zajmova 29.993,16 te kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa iznos od 3.000,00 kuna.

– Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara dodijelio je malim i srednjim poduzetnicima 2,9 milijuna kuna subvencija temeljem Programa sufinanciranja gospodarskih projekata u gradu Vukovaru.

– Agencija za elektroničke medije dodijelila je za audiovizualnu industriju 17,2 milijuna kuna subvencija temeljem programa Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija 01/17.

– Hrvatski zavod za zapošljavanje je putem subvencija dodijelio 107,5 milijuna kuna potpora za zapošljavanje temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2017. godini.

– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je putem snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa, za regionalni razvoj dodijelio 15,1 milijun kuna potpora temeljem programa Povrat 50 posto doprinosa za zdravstveno osiguranje sukladno članku 23. Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara (NN 44/01, 90/05, 80/08, 38/09, 148/13).

– Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je za zapošljavanje ukupno 18,1 milijun kuna potpora putem subvencija i to temeljem Programa potpora male vrijednosti (*de minimis*) za dodjelu posebnih sredstava za programe inovativnog zapošljavanja za 2016.-2018. godinu iznos od 14,4 milijuna kuna, temeljem Programa potpora male vrijednosti (*de minimis*) za dodjelu posebnih sredstava za održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama za 2017.-2018. godinu. iznos od 3,5 milijuna kuna te temeljem Programa potpora male vrijednosti (*de minimis*) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom za 2017.-2018. godinu iznos od 226.528,72 kuna.

– Hrvatski audiovizualni centar je putem subvencija za audiovizualnu industriju dodijelio 40,1 milijun kuna *de minimis* potpora, i to kroz programe Poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva 28,5 milijuna kuna te kroz Javni poziv za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2018. (Djelatnost razvijanja audiovizualne kulture) 11,6 milijuna kuna.

– Hrvatska turistička zajednica je putem subvencija za turizam dodijelila 10,3 milijuna kuna *de minimis* potpora, i to kroz programe Potpore male vrijednosti.

– Županije, općine i gradovi dodijelili su ukupno 169 milijuna kuna *de minimis* potpora i to najvećim dijelom putem subvencija 127,4 milijuna kuna, putem neposrednih subvencija kamata 26,2 milijuna kuna, zatim snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa 6,8 milijuna kuna, putem prodaje državne imovine pod povoljnim uvjetima 3,9 milijuna kuna, kapitalnih ulaganja 2,6 milijuna kuna, oprosta

poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica 1,17 milijuna kuna, otpisa duga 231.074,48 kuna, putem plaćanja za opozvana jamstva 110.379,38 kuna, odgodama pri plaćanju duga 52.011,14 kuna, putem oprosta duga po osnovi zajma za poduzetnike 23.235,60 kuna te putem povoljnih zajmova 12.900,85 kuna. Npr. Grad Zagreb je dodijelio ukupno 40 milijuna kuna *de minimis* potpora, od toga za male i srednje poduzetnike 38 milijuna kuna, za audiovizualnu industriju 1,3 milijuna kuna te za kombinirani promet 643.733,40 kuna.

6. ZAKLJUČAK

Godišnje izvješće o dodijeljenim državnim potporama za 2017. godinu, prikazuje podatke o svim ukupno dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u 2017. godini prikupljenim temeljem dostavljenih podataka Ministarstvu financija od strane davatelja državnih potpora i potpora male vrijednosti putem Registra državnih potpora, te revidirane podatke o dodijeljenim potporama u 2015. i 2016. godini.

U 2017. godini u Republici Hrvatskoj, dodijeljeno je ukupno 12.393,8 milijuna kuna potpora, što je povećanje za 8,5 posto u odnosu na 2016. godinu te za 25,5 posto u odnosu na 2015. godinu. Udio ukupnih potpora u BDP-u u 2017. godini iznosio je 3,39 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 8.807,46 kuna, što je povećanje za 7,2 posto u odnosu na 2016. godinu te povećanje za 21 posto u odnosu na 2015. godinu. Potpore po stanovniku u 2017. godini iznose 2.950,91 kunu i više su za 8,5 posto u odnosu na 2016. godinu te za 25,5 posto u odnosu na 2015. godinu. Udio potpora u rashodima države u 2017. godini iznosio je 9,92 posto, u 2016. godini 9,50 posto te u 2015. godini 8,33 posto.

U Republici Hrvatskoj u 2017. godini, prema strukturi u ukupno dodijeljenim potporama u iznosu od 12.393,8 milijuna kuna, sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljeno je ukupno 5.206,9 milijuna kuna što čini 42 posto ukupno dodijeljenih potpora, dok je sektoru industrije i usluga (odnosno horizontalnim i sektorskim potporama) dodijeljeno ukupno 7.186,9 milijuna kuna što čini udio od 58 posto.

U 2017. godini, potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u iznosu od 5.206,9 milijuna kuna, što je povećanje za 5,2 posto u odnosu na 2016. godinu, te povećanje za 6,7 posto u odnosu na 2015. godinu. Navedene potpore imaju udio od 42 posto u ukupno dodijeljenim potporama, a udio tih potpora u BDP-u iznosio je 1,42 posto. Navedene potpore u 2017. godini, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija (72,7 posto), kroz kapitalna ulaganja (15,3 posto) te putem poreznih olakšica (12 posto). Od ukupno dodijeljenih potpora poljoprivredi i ribarstvu, sektoru ribarstva dodijeljeno je 314,2 milijuna kuna, a sektoru poljoprivrede 4.892,6 milijuna kuna.

Potpore dodijeljene u 2017. godini sektoru industrije i usluga ukupno iznose 7.186,9 milijuna kuna, što je povećanje za 11,1 posto u odnosu na 2016. godinu te za 43,8 posto u odnosu na 2015. godinu. Udio potpora sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u 2017. godini iznosi 58 posto, dok udio tih potpora u BDP-u iznosi 1,97 posto. U samoj strukturi potpora u 2017. godini, u sektoru industrije i usluga u ukupnom iznosu od 7.186,9 milijuna kuna, sektorske potpore dodijeljene su u iznosu od 2.467,5 milijuna kuna s udjelom od 34,3 posto u strukturi potpora u sektoru industrije i usluga, dok su horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene u iznosu od 4.719,4 milijuna kuna ili s udjelom od 65,7 posto.

U 2017. godini, potpore posebnim sektorima odnosno sektorske potpore dodijeljene su u iznosu od 2.467,5 milijuna kuna, što je smanjenje za 26,6 posto u odnosu na 2016. godinu te za 14 posto u odnosu na 2015. godinu. Udio sektorskih potpora u 2017. godini u odnosu na ukupno dodijeljene potpore industriji i uslugama iznosi 34,3 posto, dok je taj udio u ukupno dodijeljenim potporama 19,9 posto. Unutar navedenih sektorskih

potpora, najviše potpora odnosi se na usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje 1.207,6 milijuna kuna, na potpore u sektoru prometa 917,1 milijun kuna, na sektor brodogradnje 240,5 milijuna kuna, za poštanske usluge 78,8 milijuna kuna, sektor turizma 15,6 milijuna kuna te za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 7,9 milijuna kuna. U dodijeljenim potporama posebnim sektorima prevladavaju subvencije s udjelom od 98,1 posto, zatim slijede jamstva s udjelom od 1,4 posto te porezne olakšice s 0,5 posto.

I u 2017. godini, unutar samih sektorskih potpora, prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a dodijeljene su u iznosu od 2.496,5 milijuna kuna, što predstavlja udio od 20,1 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, te ima udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga od 34,7 posto, dok udio u BDP-u u 2017. godini iznosi 0,68 posto. Navedene potpore odnose se na javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu 1.192,3 milijuna kuna, za kopneni cestovni promet 487,7 milijuna kuna, na usluge u kopnenom željezničkom prometu 462,3 milijuna kuna, u pomorskom prometu 259,4 milijuna kuna, za poštanske usluge 78,8 milijuna kuna te zračnom prometu 16 milijuna kuna. Navedene potpore dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija (99,7 posto) te putem aktiviranih odnosno protestiranih jamstava (0,3 posto).

Horizontalne potpore u 2017. godini, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u ukupnom iznosu od 4.719,4 milijuna kuna, što je više za 51,7 posto u odnosu na 2016. godinu te za 121,5 posto u odnosu na 2015. godinu. U 2017. godini se na horizontalne potpore u užem smislu²⁸ odnosi iznos od 2.178,2 milijuna kuna, na regionalne potpore 2.064,1 milijun kuna te na potpore na lokalnoj razini 477,1 milijun kuna. Potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ u 2017. godini iznose 2.178,2 milijuna kuna te su manje za 0,4 posto u odnosu na 2016. godinu i više za 45,5 posto u odnosu na 2015. godinu. U strukturi horizontalnih potpora u „užem smislu“ dodijeljenih u 2017. godini u iznosu od 2.178,2 milijuna kuna, malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 946,2 milijuna kuna, za kulturu 447,1 milijun kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 348 milijuna kuna, za zaštitu okoliša 262,9 milijuna kuna te za zapošljavanje 174 milijuna kuna. Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u iznosi 0,60 posto, u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga 30,3 posto, te u ukupno dodijeljenim potporama 17,6 posto. Navedene potpore najvećim dijelom su dodijeljene putem subvencija i neposrednih subvencija kamata (98,8 posto), kroz izdana jamstva (1,2 posto) te putem povoljnih zajmova (0,04 posto).

Regionalne potpore u 2017. godini dodijeljene su u iznosu od 2.064,1 milijun kuna, te su više za 1.201,1 milijun kuna u odnosu na 2016. godinu, i za 1.520,6 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu. Udio tih potpora u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 16,65 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 28,72 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,56 posto. Potpore za regionalni razvoj su prema instrumentima dodjele u 2017. godini dodjeljivane najviše u obliku subvencija i to 73,9 posto, kroz porezne olakšice 22,8 posto, dok je putem povoljnih zajmova dodijeljeno 3,3 posto regionalnih potpora.

²⁸ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu i razvoj širokopojasnih mreža.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2017. godini u iznosu od 477,1 milijun kuna, što je više za 417,8 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu, te više za 387,6 milijuna kuna u odnosu na 2015. godinu. Udio navedenih potpora u 2017. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 3,85 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 6,64 posto, dok je udio u BDP-u u 2017. godini iznosio 0,13 posto. Navedene potpore u 2017. godini, dodjeljivane su isključivo putem subvencija, a prema ciljevima, dodjeljivane su za zapošljavanje, za audiovizualnu industriju, za kopneni cestovni promet te za kopneni željeznički promet.

U 2017. godini, potpore prema instrumentima dodjele, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 10.364,8 milijuna kuna (83,6 posto), zatim slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice te otpis dugova s iznosom od 1.105,9 milijuna kuna (8,9 posto), putem kapitalnih ulaganja, udjela u vlasničkom kapitalu te pretvaranjem duga u vlasnički udjel dodijeljeno je 796 milijuna kuna (6,4 posto), kroz povoljne zajmove te zajmove poduzetnicima u teškoćama dodijeljeno je 66,9 milijuna kuna (0,6 posto) te kroz izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva iznos od 60,2 milijuna kuna (0,5 posto).

Iako se potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore, u smislu Zakona i ne smatraju potporama jer ne mogu narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, u ovom Izvješću su prikazane kako bi se uvidjelo da se navedenim potporama ipak izdvajaju značajna proračunska sredstva, te su navedene potpore u 2017. godini dodijeljene u iznosu od 979,9 milijuna kuna, što je za 39,7 posto više u odnosu na 2016. godinu te za 89,5 posto više u odnosu na 2015. godinu. Od ukupno dodijeljenih *de minimis* potpora u 2017. godini, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su 83,6 posto navedenih potpora, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili tek 16,4 posto. Navedene *de minimis* potpore u 2017. godini dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija (81,9 posto), kroz porezna oslobođenja i izuzeća (7,3 posto), jamstva (3 posto), neposredne subvencije kamata (2,8 posto), kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa (2,2 posto), putem povoljnih zajmova (2 posto), dok se ostalih 0,8 posto odnosi na kapitalna ulaganja, prodaju državne imovine pod povoljnim uvjetima, otpis duga, plaćanja za opozvana jamstva, odgodu pri plaćanju duga, oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike te zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

Unatoč daljnjoj gospodarskoj krizi te daljnjim poteškoćama u poslovanju poduzetnika u Republici Hrvatskoj i njihovim sve manjim proračunskim mogućnostima, i dalje se nastavlja trend velikog rasta dodijeljenih potpora i u 2017. godini u odnosu na sva ranija razdoblja. Međutim, pozitivan trend je usmjeravanje ograničenih proračunska sredstva u tzv. „dobre potpore“ horizontalnog karaktera, a manje u sektorske potpore, te se pri tome mora i dalje voditi računa o Smjernicama politike državnih potpora u Republici Hrvatskoj koje naglašavaju upravo te ciljeve koji su najviše i naglašeni u postupku Modernizacije državnih potpora pokrenutom od strane Europske komisije od 2012. godine.

PRILOG 1.

Davatelji potpora na razini središnje države u 2017. godini

<i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2017. godini</i>
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
3. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
4. Ministarstvo hrvatskih branitelja
5. Ministarstvo kulture
6. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
7. Ministarstvo poljoprivrede
8. Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
9. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
10. Ministarstvo turizma
11. Ministarstvo znanosti i obrazovanja
12. Agencija za elektroničke medije
13. Agencija za obalni linijski pomorski promet
14. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
15. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
16. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
17. Hrvatska turistička zajednica
18. Hrvatski audiovizualni centar
19. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
20. Hrvatski zavod za zapošljavanje
21. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
22. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokrivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Zaštita okoliša i ušteda energije	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
Mali i srednji poduzetnici	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima
	Pokrivanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	
	Zapošljavanje invalidnih osoba ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja invalidnih osoba

Usavršavanje	
	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Sanacija i restrukturiranje	
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
Kultura i zaštita baštine	
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade tj. podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
Brodogradnja	
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Javne radiodifuzijske usluge	
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost	
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama

Poštanske usluge	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Turizam	
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
REGIONALNA	
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** – subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj);
- **A2** – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja invalidnih osoba - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja).

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročenog slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera, već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snizavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpora nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1	
Ostalo	